Poštnina plačana v gotovini.

Leto LXXI. št. 132 — Ljubljana, torek 14. junija 1938 — Cena Din 1.—

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 80 petit vrst á Din 2, do 100 vrst á Din 2.50, od 100 do 300 vrst á Din 3, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflјeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Po končanih občinskih volitvah:

Jasna slika o položaju na češkoslovaškem

Občinske volitve, ki so imele plebiscitarni značaj, so jasno pokazale, da je ogromna večina za politiko vlade, da ni govora o totalitarnosti nacizma v nemških pokrajinah in da slovaški avtonomisti ne predstavljajo Slovakov

Praga, 14. junija. br. Končno je minila tudi tretja etapa občinskih volitev na Češkoslovaškem, ki so bile predmet največje mednarodne pozornosti. Po resnih dogodkih na zunanje političnem področju, ki so zadnje čase držali v napetosti vso mednarodno javnost, se lahko sedaj z olajšanjem in zadovoljstvom ugotovi, da so potekle vse tri etape občinskih volitev v ČSR v miru in redu in z mnogo manj incidentov, kakor potekajo navadno volitve v drugih državah. Izvzeti je le izzivanje sudetsko-nemške propagande, ki se je razvijala pod zelo dramatičnimi okolnostmi. Že pred prvo volilno etapo, a še bolj neposredno pred tretjo volilno nedeljo so nepristranski opazovalci češkoslovaških notranjih prilik postavljali naslednja tri vprašanja:

1. ali bodo Čehi še nadalje podpirali notranjepolitično smer sedanje vlade?

2. Ali se bodo Slovaki tudi nadalje izjavili za to državo, to je, ali bodo tudi nadalje očitovali svojo povezanost s Čehi?

3. kako daleč sega vpliv sudetsko-nemške stranke v nemških pokrajinah?

Pod temi okolščinami so imele volitve v ČSR dejansko značaj narodnega plebiscita in danes je odgovor na ta plebiscit popolnoma jasen:

1. Politične smernice sedanje vladne koalicije, prav posebno pa vodilne češkoslovaške stranke narodnih socialistov (stranka dr. Beneša) so dobile popolno odobritev in so njihovi glasovi porasli za nad 30 odstotkov, dočim so opozicijske stranke izšle iz tega glasovanja znatno oslabljene.

2. Na Slovaškem se razmerje moči bistveno ni izpremenilo, dasi so tudi tu dale te volitve značilno karakteristiko razpoloženja širokih narodnih slojev. Avtonomistični pokret je relativno ohranil svojo prejšnjo moč, vendar pa kljub vsem naporom ni dosegel zaželjene absolutne večine.

3. V nemških pokrajinah je sudetsko nemška stranka Konrada Henleina dobila ono število glasov, kakor ji ga je napovedoval vsak objektivni opazovalec. Vendar pa je glavna značilnost v tem, da Henlein ni dosegel totalitarne zmage, kakor so poprej tako samozavestno napovedovali. Henlein je sicer dobil glasove onih nemških strank, ki so pred volitvami vstopile v njegov pokret, toda nikjer mu ni uspelo omajati položaja onih strank, ki zavzemajo nasprotno stališče.

Skupna slika, ki jo nudijo te volitve, dokazuje nesporen uspeh vseh onih strank, ki tvorijo hrbtenico države in ki vodijo notranjo in zunanjo politiko države. V teh kritičnih časih so se zbrali okoli državnega vodstva vsi nacionalno zavedni Čehi in Slovaki, deloma pa tudi del narodnih manjšin, ki se ne strinjajo z iredentistično politiko Henleina.

Kar se tiče tretje volilne nedelje, je zanimivo, da je doživela celo nazadovanje v odstotkih in dosegla povprečno manj kakor pri volitvah pred 14 dnevi, namreč manje od 67 odstotkov skupnega števila volilcev v sudetsko-nemških pokrajinah, in samo nekaj nad 81 odstotkov skupnega števila nemškega prebivalstva.

Na tem področju so se zelo dobro držali nemški socialni demokratje, zlasti v manjših mestih. Zanimivo je tudi, da so komunisti v nemških pokrajinah sorazmerno več pridobili, kakor pa v čeških in slovaških pokrajinah. Simptomatični so dogodki, ki kažejo na razpoloženje enega dela nemškega prebivalstva. Tako je v občini Dürrmaul pri Karlovih Varih, kjer je 26 Židov, židovski kandidat dobil 44 glasov. Opozicija proti Henleinu je napotila čistokrvne Arijce, da glasujejo proti Henleinu za Žide.

V velikih mestih, zlasti v Reichenbergu, Litomeržicah, Tropavi, Žatcu, Rumburgu in drugih krajih je sudetsko-nemška stranka dobila brez dvoma 90 odstotkov nemških glasov. Rezultati v drugi hkrajih pa dokazujejo, da Henlein ni upravičen prisvajati si totalnost nemškega področja. Tako so dobili na primer v Podmokli (Bodenbach) nemški socialni demokrati 20 odstotkov, v Toplicah Šanovu 20, v Warnsdorfulo, v Schatzlaru celo 29 odstotkov.

V češkem taboru so zabeležili narodni socialisti in agrarci velike uspehe, dočim so radikalne desničarske skupine silno nazadovale in skoraj popolnoma izginile. Avtonomistična slovaška ljudska stranka patra Hlinke je doživela zelo neugodno presenečenje celo v svojem centru v Bratislavi, kjer so češkoslovaške stranke dobile 35.298 glasov, Henleinova skupina 13.383, madžarska stranka 10.838, Hlinka samo 8132, komunisti pa 2857 glasov. V mnogih občinah, ki so veljale doslej za trdnjave slovaškega avtonomističnega pokreta, so ostali hlinkovci v manjšini, več občin so popolnoma izgubili in le v 19 občinah so številčno napredovali, vendar pa nikjer ne v razmerju s porastom števila volilcev, tako da je v splošnem doživel slovaški avtonomistični pokret poraz, ki mu enkrat za vselej odvzema pravico, da bi se še nadalje izdajal za predstavnika Slovakov, ki so baš pri teh volitvah pokazali, da so po ogromni večini v taboru češkoslovaške solidarnosti. S tega vidika bodo te občinske volitve dalekosežnega pomena za nadaljnji notranjepolitični razvoj češkoslovaške republike.

Pogajanja s sudetskimi Nemci

Po končanih občinskih volitvah pričakujejo pospešen razvoj

Pariz, 14. junija. AA. (Havas.) Češkoslovaški poslanik v Parizu se je včeraj vrnil iz Prage in je zunanjemu ministru Bonnetu razložil stališče svoje vlade, posebno o vprašanjih, ki se tičejo sudetsko-nemške stranke. Pričakovati je namreč, da bo češkoslovaška vlada lahko že ta teden odgovorila na zahteve, ki jih obsega spomenica Henleinove stranke.

Tukaj poudarjajo, da ta zamuda ne gre na račun češkoslovaškem vlade. Zamudo je zakrivila sudetsko-nemška stranka, ki je tako pozno izročila svoje zahteve dr. Hodži. Sicer pa je praška vlada stalno vpoštevala prijateljska priporočila, ki jih je dobivala iz Pariza in Londona. Od tam so ji namreč svetovali, da naj ne ukrene ničesar, predno ne prejme Henleinovih zahtev. Na ta način se bodo lahko začela pogajanja na konkretni podlagi, to je na vladnem načrtu o narodnostnem pravilniku in na spomenici sudetsko-nemške stranke.

V Parizu in Londonu žele, da bi se ta pogajanja zaključila s prijateljskim sporazumom med obema strankama. Razgovori med Bonnetom in angleškim veleposlanikom dokazujejo, da zastopata obe vladi v tem pogledu popolnoma isto stališče.

Včerajšnji razgovori med poljskim veleposlanikom in Bonnetom spadajo v vrsto razgovorov, ki so v teku med pariško in varšavsko vlado.

Henleinov proglas

Praga, 14. junija. AA. (DNB). Vodja sudetskih Nemcev Konrad Henlein je izdal proglas, v katerem se sudetskim Nemcem zahvaljuje za uspehe pri občinskih volitvah. Heinlein posebno čestita sudetskim Nemcem, da so se pri teh volitvah zadržali tako hladnokrvno, a vendar odločno. Trdno vztrajamo pri svojih upravičenih zahtevah. Dejstvo, da smo dobili 90% glasov brez dvoma dokazuje, da je naša politika prava. Z vsem tem bo morala računati tudi Praga in inozemstvo.

Francovci zavzeli Castellon

Izčrpane republikanske čete so se morale umakniti veliki premoči

Salamanca, 14. junija. br. Radijske postaje generala Franca so davi objavile, da je mesto Castellon, glavno mesto istoimenske pokrajine sinoči po srditih bojih prešlo v posest francovcev. Štiri dni trajajoča bitka je končala z zmago Francovih čet, ki so se v boju za to mesto poslužile vseh najmodernejših vojnih sredstev. Tri dni so neprestano bombardirali republikanske postojanke s težkimi topovi in iz letal, nato pa so sinoči s tanki in oklopnimi avtomobili prešli v napad, ki je bil izredno krvav. Republikanci so nudili žilav odpor in so branili vsako ped zemlje. Izčrpani po dolgotrajnih bojih in v pomanjkanju hrane in municije so se morali naposled umakniti in prepustiti mesto francovcem. Vest o padcu Castellona je izzvala v Burgosu in Salamanci veliko veselje.

Francovci širijo tudi nekontrolirane vesti, da so zaradi padca Castellona začeli evakuirati Valencijo, ki je od Castellona oddaljena samo 70 km. Tudi uradi so se začeli seliti v Murcio. V Valenciji je baje zaradi tega prišlo do nemirov.

Nova stranka madžarskih ekstremistov

Mešanica madžarskega fašizma in nacizma

Budimpešta, 14. junija. br. Sinoči je bila v madžarskem parlamentu pod imenom »kršanska nacionalna socialna fronta« ustanovljena nova stranka skrajnih desničarskih ekstremistov. Stranka ima za enkrat devet poslancev in sicer 6 disidentov malih posestnikov, dva disidenta združene kršanske stranke in enega poslanca radikalnih ognjenih strelic.

Ostali člani tega pokreta bodo ohranili svojo samostojnost, pač pa bodo najtesneje sodelovali z novo stranko, ki hoče ustvariti na Madžarskem desničarsko radikalni pokret in oživotvoriti nekak madžarski posnetek fašizma in nacizma. Za prihodnje dni je napovedano javno zborovanje, na katerem bodo voditelji nove stranke obrazložili svoj program.

Kaznovani ponarejevalci bankovcev

Obravnava pred novomeškim sodiščem — En obtoženec obsojen na 3 leta, dva pa vsak na eno leto robije

Novo mesto, 14. junija.

Pred senatom trojice v Novem mestu se je davi pričela razprava proti 32letnemu delavcu Antonu Petriču iz Golnika pri Sv. Križu nad Litijo, proti 28 letnemu posestnikovemu sinu Vinku Gracarju iz Gradišča in 66letnemu posestniku Antonu Gracarju iz Gradišča. Obtožnica očita Antonu Petriču, da je leta 1937 v Gradišču pri Št. Rupertu ponarejal 1000 dinarske bankovce in je tudi v januarju ali februarju 1938. v Litiji spravil ponarejen bankovec v promet, prav tako pa je Gracar Vinko letos na Mirni in v Zagorju spravljal ponarejene bankovce v promet, a Anton Gracar je obtožen, da je Petriču odstopil v svoji hiši sobico za ponarejanje bankovcev in mu tudi preskrbel pristni 1000 dinarski bankovec za vzorec. Iz obširne obtožnice posnemamo nekatere podrobnosti:

Ob koncu januarja in v februarju so se pojavili v Trebnjem na Mirni in v Dobrničah ponarejeni tisočaki. Orožniki in tudi ljubljanska policija so si prizadevali izslediti ponarejevalce, a jim niso mogli do živega. Naposled so se izdali sami. 16. aprila je namreč Anton Gracar orožnikom pri Sv. Križu prijavil, da mu je bilo 10. aprila ukradenih 3000 din in osumil je tatvine Antona Petriča, ki je takrat pri njem belil sobo. Orožniki so Petriča zaslišali in v njih presenečenje je tatvino priznal, v isti sapi je pa tudi povedal, da je bankovce sam napravil in da mu je na roko šel posestnik Gracar sam, ki mu je dal na razpolago sobico in mu tudi preskrbel pravega »jurčka«, Gracar je tudi obljubil, da bo pomagal falzifikate razpečavati in mu je Petrič ponudil provizijo.

Petrič je res izdelal 6 tisočakov. Poslal je najprej Vinka Gracarja v Trbovlje, da mu od tam prinese oljnate barve, več steklenic tuša, čopiče in paleto, najprej je izdelal 3 tisočake, z dvema je odšel Vinko Gracar in se že drugega dne vrnil ter Petriču izročil zanj 1900 pristnih din. Od tega si je Petrič obdržal 150 din, ostalo je pa izročil Vinku, češ, naj razdeli med domače. S tretjim tisočakom je odšel Petrič v Litijo, kjer je falzifikat obesil nekemu neznancu in mu obljubil polovico če ga zamenja. Neznanec je nato res bankovec zamenjal v Lindnerjevi gostilni v Litiji in mu je dal Petrič 500 din.

Proti koncu marca je prišel Petrič spet k Gracarjevim in ponaredil 3 tisočake, to pot mu je pristnega za vzorec preskrbel Vinko Gracar. Na cvetno nedeljo je Petrič odšel z dvema ponarejenima in pristnim tisočakom v Ljubljano, kjer si je kupil s pristnim »jurčkom« obleko, a oba ponarejena je skril pod domačo streho, kjer so ju orožniki tudi našli. Ko se je 29. aprila vrnil iz Ljubljane, so ga orožniki aretirali.

Vinko Gracar prizna, da je spravil v promet 3 ponarejene tisočake, zanika pa, da je dal pobudo za njih ponarejanje. Posestnik Anton Gracar je med preiskavo tudi priznal, da je res dal sobo na razpolago in da je videl Petriča, ko je izdeloval »jurje«. Njemu je dal Petrič 300 din, ko je spravil falzifikate v promet.

Pri današnji razpravi je Anton Petrič odkrito priznal svojo krivdo, prav tako tudi stari Gracar, dočim je njegov sin Vinko nekaj časa zatrjeval, da ni soudeležen, naposled se je pa udal.

Po govoru državnega tožilca Ivana Prijatelja, ki je zahteval strogo obsodbo, sta spregovorila v obrambo sodni svetnik Anton Kuder in dr. Jože Globevnik ml., na kar se je senat umaknil k posvetovanju. Po 20 minutah je predsednik senata sos Romih razglasil sodbo in so bili obsojeni: Anton Petrič na 3 leta robije in 3 letno izgubo častnih pravic, na 10.000 din denarne globe in v primeru neizterljivosti na 100 dni robije. Vinko Gracar na leto dni robije, na 3 letno izgubo častnih pravic in na 1.000 din globe, v primeru neizterljivosti še na 10 dni. Anton Gracar pa na leto dni robije in plačati mora tudi po 1.000 din zasebnim oškodovancem.

Pomoč Kitajski

London, 14. junija br. Kakor poroča današnji listi, je kitajska diplomacija zadnje dni dosegla tri važne uspehe. V Londonu je zunanji minister lord Halifax v soboto sprejel kitajskega poslanika in mu sporočil, da je angleška vlada dovolila Kitajski posojilo v višini 10 milijonov funtov. Iz Pariza poročajo, da je francoska vlada dala Kitajski več milijonski kredit za nabavo orožja in municije, razen tega pa je pristala na to, da pošlje na Kitajsko vojaške strokovnjake, ki bodo zamenjali dosedanje nemške svetovalce, ki so bili nedavno odpoklicani. Tretji uspeh je dosegla kitajska diplomacija v Moskvi, kjer je bila te dni sklenjena pogodba o dobavi velikih količin orožja, municije letal, tankov in drugih vojnih potrebščin. Včeraj je odšlo iz Rusije na Kitajsko 40 bombnikov najmodernejše konstrukcije.

Propaganda za bojkot Japonske

London, 14. junija. AA. Snoči je korakal po londonskih ulicah dolg sprevod, ki ga je vodilo 20 angleških duhovnikov. Sprevod je korakal skozi središče mesta, udeleženci pa so klicali: »Bojkotirajte japonsko blago!« V sprevodu je bilo tudi mnogo žena.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Borzna poročila.

Curih, 14. junija. Beograd 10, Pariz 12.1625, London 21.685, New York 436.625, Bruselj 74.18, Milan 23, Amsterdam 242.30, Berlin 176.10, Dunaj 40.50, Praga 15.20, Varšava 82.30, Bukarešta 3.25.

Politični obzornik

Madžar o evharističnem kongresu

Prijatelj našega lista nam piše: V vlaku sem se vozil z madžarskim veletrgovcem iz Pešte. Bil je to izobražen mož, doktor prava. Pogovor je nanesel na evharistični kongres. Takole mi je pravil: Kongres pomenja za Pešto v gmotnem oziru pravi polom. Budimpešta je investirala težke milijone za sprejem in priprave ter je računala na prihod vsaj 300.000 tujcev-laikov in s tem seveda tudi na primeren trgovski dobiček. Z duhovščino pri takih prilikah ni računati, ker gre v razne samostane in konvikte ter ne da nič zaslužiti, višja duhovščina kvečjemu še kaj odnese na darilih. Udeležba laikov pa je znašala le okrog 50.000 ljudi. Nemčija je, kakor znano, vsak obisk sploh prepovedala, celo Poljakov je bilo zelo malo, še največ inozemskih gostov je dala Češkoslovaška. Glavni razlog male udeležbe je bil pač ta, da se je povsod v sosednih državah po zanesljivih poročilih že v naprej vedelo, da bodo v Pešti gotovi krogi kongres zlorabljali za revizionistično propagando. Drugi glavni vzrok pa je bil ta, da mnogim državam, osobito Franciji in Angliji ne ugaja zunanja politična usmerjenost sedaj na Madžarskem vodilne kaste malih plemičev, ki so večinoma protestanti. Njih duhovniki so študirali skoraj izključno v Nemčiji in ne goje posebnih simpatij do Anglije, še manj pa seveda do Francije. Udeležba iz Francije in Anglije je bila zato porazno majhna. Prav značilno pa je, da je bilo na peštanskem kongresu razmeroma največ Čehoslovakov, dasi se Madžarska ne nahaja v baš zelo prijateljskih odnošajih s sosedno Češkoslovaško republiko. No, priznati je treba, da je češkoslovaška vlada postopala nad vse štrokogrudno in ni delala svojim romarjem prav nobenih ovir pri udeležbi na peštanskem kongresu. Zato so romarji iz Češkoslovaške tvorili skoraj eno četrtino vseh udeležencev na kongresu. Posebno velika udeležba je bila seveda iz neposrednega sosedstva — iz Slovaške. Mnogo večjo udeležbo so prireditelji pričakovali iz Jugoslavije, zlasti iz Hrvatske in Slovenije, pa so se tudi v tem svojem pričakovanju prevarili. Število so bili zastopani italijanski katoliki, vendar pa so imeli med njimi skoraj večino duhovniki. Iz vsega tega je razvidno, da peštanski trgovci in obrtniki, ki so se v onih dneh nadejali lepih in izdatnih kupčij, niso prišli v polni meri na svoj račun, ki so jim ga po vrhu še kvarili znani šovinistični krogi s svojo neumestno revizionistično propagando. — Takšno sodbo je izrekel madžarski veletrgovec o evharističnem kongresu v Budimpešti in zdi se, da je njegova sodba kolikor toliko pravilna in objektivna.

Kako govori kitajski katolik

Klerikalna »Hrvatska straža« in za njo deloma tudi »Slovenec« sta nedavno objavila razgovor s kitajskim škofom iz Nankinga dr. Ju-Pinom, ki se je udeležil evharističnega kongresa v Budimpešti. Dr. Ju-Pin je med drugim izjavil: »Vsi kitajski kristjani, zlasti pa katoliki složno sodelujejo z vlado v obrambi svojih narodnih interesov in doprinašajo velike žrtve za narodno svobodo. Globlji razlog za to medsebojno sodelovanje leži v tem, da Kitajska ne pozna verske nestrpnosti, kar je globoko vsajeno v značaj kitajskega naroda. Razlika v veri nam ne brani, da bi ne bili nacionalno složni. Vsakdo svobodno veruje, kar hoče. Jaz se ne bavim s politiko, niti sem politik, zato pa tudi lahko povem polno resnico. Kot Kitajec ljubim svojo domovino, kot duhovnik pa ljubim še bolj resnico. Vsa propaganda proti kitajskemu narodu je izmišljena in lažna. Tragično je, da so vse mednarodne institucije in celo Društvo narodov pokleknile pred imperializmom Japoncev, teh azijskih Prusov. Ako nam te institucije niso mogle ali niso hotele pomagati, smo morali iskati prijatelje v skrajni sili. Ako je kak narod, ki ima interes, da se bori proti japonskemu imperializmu in japonski invaziji, so to poleg Kitajcev Rusi in to ne samo Rusi boljševiki, marveč vsi Rusi brez ozira na to, kakšen je režim pri njih. Smrt Kitajske bi pomenila smrt Rusije, a po mojem globokem prepričanju bi uničenje Kitajske prej ali slej imelo za posledico tudi propast Evrope in njene civilizacije in kulture . . .« — K tej izjavi pripominjajo »Jugoslovenske Novine«: »Te rodoljubne besede katoliškega škofa, kitajskega nacionalista bi si naj dobro zapomnili vsi naši duhovniki ne glede na veroizpovest. Zlasti se lahko mnogo nauče iz izlaganj škofa dr. Ju-Pina versko nestrpni gospodje okrog »Hrvatske straže« . . . ki zavirajo uedinjenje in edinstvo jugoslovenskega naroda. Evo jim zgleda, kako govori o svoji naciji, versko razdvojeni, pravi narodni duhovniki!«

Pol stoletja že delaje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Nad 100.000 obiskovalcev velesejma

Razstavljalcev je bilo približno toliko kakor na beograjskem velesejmu

Ljubljana, 14. junija

Sedanji velesejem, ki je bil že 18. pomladna gospodarska prireditev, se je začel v znamenju optimizma in je tudi bil zaključen s posebno lepimi uspehi, morda še celo lepšimi, kakor je marsikdo pričakoval. Javnost je sprejela letošnjo prireditev z vsem razumevanjem, zavedajoč se njenega velikega gospodarskega pomena. Velesejem je bil v letih krize motor, ki je obujal zamirajoče gospodarsko življenje ter izpodbujal k delavnosti in optimizmu. To ni bila lahka naloga, a prav zaradi tega si je pridobil tem težji ugled, kar se kaže zdaj, ko smo prestali najhujše čase.

Na ljubljanskem velesejmu je bilo približno prav toliko razstavljalcev kakor na beograjskem, kar je pač dovolj značilno, zlasti še, če pomislimo, da je precej prostora zavzela cestna razstava in da je bila avtomobilska razstava v dveh velikih paviljonih. Že delj časa pred prireditvijo se je izkazalo, da bodo velesejmski prostori pretesni za številne razstavljalce in zato so morali sejmišče razširiti z začasnimi pokritimi prostori. Razstavilo je 619 tvrdk, večina domačih, tujih je pa bilo 145. Med tujimi tvrdkami je bila po številu najbolje zastopana Nemčija, in sicer s 83 razstavljalci. Francijo je zastopalo 16 tvrdk, Češkoslovaško 14, Ameriko 11, Italijo 8 itd. Zastopanih je bilo 12 držav (razen naše).

Obisk je bil lepši kakor prejšnja leta; računajo, da je bilo okrog 105.000 obiskovalcev. Velesejem je bil tudi včeraj precej dobro obiskan kljub slabemu vremenu. Precej obiskovalcev je bilo tudi iz drugih držav. Iz drugih pokrajin države je bil obisk lepši kakor pri prireditvah prejšnja leta, kar je treba v veliki meri pripisovati trgovskemu kongresu. Omeniti je treba, da so velesejmu posvetili precejšnjo pozornost na pristojnih mestih; obiskalo ga je pet ministrov in Nj. Vis. knez namestnik Pavle. Lepa počastitev je bil tudi obisk francoskega poslanika Brugèra.

Splošna sodba o ureditvi ter zlasti o posameznih razstavah je bila zelo laskava. Posebno priznanje zaslužijo zlasti prireditelji cestne razstave, ki je, upamo, dosegla svoj namen: dovolj jasno predočila ne le javnosti, temveč tudi odličnim gostom, da je v državnem interesu čimprejšnja modernizacija cest v Sloveniji.

Lep uspeh je pa dosegel tudi trgovski del velesejma. Zastopane so bile vse pomembnejše stroke. Najbolj je pa bila zastopana avtomobilska industrija. Cestna in avtomobilska razstava sta budili medsebojno zanimanje. Avtomobilska razstava je pa tudi budila upanje, da se bo avtomobilizem razvil pri nas slej ali prej ter da nas bo njegov razvoj prisilil, da bomo začeli modernizirati ceste.

Posebno lepo je bila zastopana tudi tekstilna industrija. Tekstilni izdelki so budili zanimanje tudi po okusnem aranžmaju. Letos smo sploh opažali, da so razstavljali svoje blago z veliko večjo skrbnostjo. Častno je bila zastopana pohištvena stroka, zanimanje so budili izdelki strojne in kovinske industrije, ki se je zadnje čase še bolj izpopolnila pri nas. Zastopano je bilo usnjarstvo, konfekcija, stavbna industrija, papirniški izdelki, kemična industrija itd.

Kupčijski uspehi so v splošnem zelo zadovoljivi skoraj v vseh strokah.

Med posebnimi razstavami moramo omeniti razstavo francoskih knjig. Knjige so bile vse naprodaj in so jih obiskovalci kupovali precej zlasti včeraj. Razstava izdelkov ženskih domačih obrti je žela splošno priznanje zaradi lepega blaga in okusne ureditve.

Pomladni velesejem je končan in velesejmska uprava se je začela že pripravljati na jesensko prireditev, ki bo od 1. do 12. septembra.

Srečni velesejemski obiskovalci

Ljubljana, 14. junija

Še nikdar ni bilo zadnji dan na velesejmu takšnega prijetnega vznemirjenja kakor včeraj, ko so med srečnimi obiskovalci izžrebali najsrečnejše. Srečni so bili v resnici vsi, ki so videli letošnji velesejem, čeprav še nimamo za to primernega reka kakor Italijani za Napoli. Vsi tisti neštetí in anonimni, ki jih sreča ni izbrala pa morajo biti zadovoljni že za sladko upanje. Najlepši dobitki ne morejo nikdar odtehtati pričakovanja samega na sebi, zato se ga le redki odrečejo.

To smo videli snoči. Čeprav so ob 19. zapirali paviljone in četudi je bilo žrebanje napovedano za ob 17.30, so ljudje kupovali vstopnice skoraj do 18. Ob žari je bila gneča, dokler je niso možje pograbili in odnesli na veselični prostor, a še tam so ljudje prosili, naj bi vzeli še kupone njihovih vstopnic. Komisija z notarjem je dovolila.

Najprej so morali preložiti kupone iz pločevinaste žare v velik sod, ker je bila žara prepolna in bi v nji ne mogli dovolj dobro premešati. Za ta posel se je ponudil možak izmed občinstva, ki je pozneje z velikim zaupanjem čakal, z vstopnicami v rokah, da bi tudi sam kaj zadel. Toda sreča je nepodkupljiva. Žara je vsebovala toliko papirja kakor čarovniške skrinjice, ki se nikdar ne izpraznijo: čim delj je možak prelagal kupone, tem več jih je bilo. Mnogo večji sod od žare bi se skoraj napolnil. Medtem je naraščala nestrpnost med občinstvom, ki očitno ni pričakovalo, da je bilo v žari toliko kuponov. Končno je pa bilo tudi te ceremonije konec in ljudje so z napetostjo prisluhnili čitanju komisijskega zapisnika. Začelo je deževati, kakor da je hotelo še nebo priložiti svoj blagoslov, kar pa ljudi ni motilo. Gospodični Dragi Mar iz Ljubljane so zavezali oči, in začeli so vrteti sod, da se je pokadilo iz njega ko so ga odprli. Najprej so začeli žrebati dobitke še prej so pa povabili izmed občinstva dva zastopnika obiskovalcev v komisijo, prijavila se je gospa iz Ljubljane in neki mož iz Poljčan. Nagrad je bilo 39 v skupni vrednosti 75 tisoč din.

Ljubljančani se ne morejo pritoževati, sreča jih je izbrala mnogo. Prvi dobitek, pleteno torbico, je dobil inženjer iz Ljubljane. Občinstvo je to pozdravilo s smehom. Čim lepši dobitki so bili izžrebani, tem manj smeha je bilo in nazadnje je zavladala, kakor pravimo, smrtna tišina, ko so žrebali pohištvo. Začeli so s torbicami, slatino, gnjatjo in sladno kavo, nakar so začeli deliti fotografske aparate. Električno stensko uro je sreča poslala v Polzelo kjer pa najbrž nimajo elektrike. Krasen rezljan lestenec pojde v Gaberje na Dolenjsko. Iliji Smikiču iz Kosovske Mitrovice so poslušalci iz srca privoščili otroški voziček. Drugi otroški voziček pa je prejela neka gospa ali gospodična iz Vižmarij.

Napetost med občinstvom je jela naraščati: začeli so žrebati brezplačne počitnice. Petdnevne brezplačne počitnice v Rogaški Slatini je sreča naklonila Josipu Ahčinu iz Ljubljane. Na 10 dnevno zdravljenje v Dobrno pa bo moral iti Tone Rupnik iz Loža pri Rakeku med 20. septembrom in 31. oktobrom. Da pa sreča včasih tudi dobro izbere, se je pokazalo tudi ob tej priliki 8-dnevne počitnice v Bakru je zadel plačilni natakar Ludvik Lucu iz Ljubljane. Nekaterim se ni zdelo prav, da bi naj šel na 7-dnevne počitnice na Rab Matija Pretnar iz Koroške Bele, češ, da je vedno v letoviškem kraju. Brezplačno vožnjo v I. razredu parnika Jadranske plovidbe s Sušaka v Kotor in nazaj si bosta privoščili Tončka Japelj iz Notranjih goric in Ivanka Elsner iz Tržiča.

Po tem so začeli deliti kolesa, zadela sta dva moška in dve ženski. Da je zadela čistilnik za žito Mici Reboljšek iz Lok, p. Trbovlje, je bridka šala, saj veste, kako v Trbovljah čistijo žito. Nihče ni protestiral, ko smo zvedeli, da dobi kuhinjsko opremo Francka Potrato iz Prevoj; saj jo bo morda potrebovala še celo za balo. Druga kuhinjska oprema pojde na Sladki vrh pri St. Ilju (Franjo Kovačič). Radio je zadela Marija Lohkar iz Škofljice. Sploh je treba reči, da je bila sreča bolj naklonjena ženskam kakor moškim. Šivalni stroj je dobila Angela Moor iz Šiške. Ali je motorno kolo dobil moški ali ženska, presodite sami: Maleš Grlica, Rožna, Kočevje. Spalnica iz vezanega lesa bo romala zelo daleč, v Bjelovar. Zadela jo je Dolič Sava, dijakinja. Spalnico iz orehovega lesa pa bo imela Marija Kržišnik iz Preske p. Medvode.

Nekoliko razočarani so se razhajali ljudje od žrebanja in najbolj razgrete je ohladila ploha.

Iz Šoštanja

— **Tragična smrt 73letnega delavca.** V soboto zjutraj je umrl v Ravnah 73letni delavec Franc Gorjub. Še prejšnji dan je kljub starosti v najboljši volji in zdravju opravljal razna dela. Bilo je okrog treh popoldne, ko se je napotil v bližnji Vrhovnikov gozd, da bi poiskal nekaj kolov za fižol. Blizu tam je precej strma skala. Nihče ne ve, ali je Gorjub šel po strmini navzgor in pri tem omahnil, ali če je hotel od vrha navzdol. Nikogar v tem času ni bilo v bližini. Pač pa je okrog sedmih zvečer šel mimo strmine nek 13letni deček in opazil, da leži ob vznožju nek moški, v katerem je spoznal Franca Gorjuba. Bil je že v globoki nezavesti. Deček je takoj poklical domače, ki so težko ponesrečenega starčka odpeljali domov. Gorjub se kljub zdravniški pomoči vso noč ni zavedel. Pri padcu je dobil težke poškodbe na glavi, zlomil si je tudi rebra. V soboto zjutraj je nesrečnik podlegel. Svojcem izrekamo globoko sožalje!

— **»300 žena«,** veselo komedijo, uprizore na praznik 16. t. m. ob 8. uri zvečer v tukajšnjem Sokolskem domu člani narodnega gledališča iz Maribora.

— **Ivan Božiček umrl.** Ko so pred tedni odpeljali v slovenjgraško bolnico g. Ivana Božička, pregledníka tukajšnje finančne kontrole, nihče ni mogel verjeti, da bo tega, na videz tako žilavega in odpornega človeka strlo. Njegova orjaška postava je razodevala zdravega moža. Še bolj pa je to potrjeval sam Božiček s svojim humorjem in vedrostjo. Srčna oslabelost pa ga je pred tedni nenadoma vrgla. — Odpeljali so ga v bolnico, kjer je umrl. Pogreb se je vršil v četrtek na šmihelskem pokopališču ob precejšnji udeležbi meščanov in uradništva. Pokojni Božiček si je v kratkem času osvojil srca vseh. Resnično, Božička so imeli vsi radi. V službi je bil vzor pravega ljudskega uradnika, ki se je vselej zavedel težkih razmer, v katerih danes živi ljudstvo. Nikoli ni nastopal napram ljudem ostro in oblastno. Tako Božiček tudi ni mogel ravnati, saj je bil poosebljena dobričina. — Blag mu spomin!

Iz Celja

—c **Smrt notarja Jura Detička.** Na Vranskem je umrl v soboto tamkajšnji notar g. Juro Detiček, sin pokojnega notarja Jura Detička v Celju. Pokojni je bil znana osebnost predvojnega Celja. Bil je odločno naroden mož in priljubljen družabnik ter se je živahno udejstvoval v predvojnem življenju celjskih Slovencev. Bodi mu ohranjen lep spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

—c **Brivski in frizerski saloni** v Celju bodo na Telovo 16. t. m. ves dan zaprti.

—c **V celjski bolnici** je umrla v ponedeljek osemletna hčerka dninarice Marija Murnova z Brega pri Celju.

—c **Nesreča ne počiva.** V soboto se je ponesrečila petletna posestnikova hčerka Marija Kristanškova iz Velikih Grahovš pri Sv. Lenartu nad Laškim. Ko je domači hlapec kosil travo, jo je po nesreči zadel s koso in ji prerezal kite na levem gležnju. Istega dne je padla 63-letna kočarjeva žena Barbara Jazbečeva iz Planinske vasi pri Planini pri nabiranju drv v gozdu tako nesrečno, da si je zlomila levo nogo v kolenu. V soboto je 41-letni Franc Cvikl z Babnega pri Celju, delavec pri poštni centrali v Celju, doma padel in si izpahnil desno roko v ramenu. Pri delu v Mauthnerjevi tekstilni tovarni v Št. Pavlu pri Preboldu je padel 43-letni strojnik Jože Turk iz Dolenje vasi pri Št. Pavlu v soboto tri metre globoko in si zlomil desno nogo nad kolenom. Pri delu v Kokarju je cirkularka zgrabila 41-letnega mlinarskega pomočnika Matevža Kolarja iz Podgorja pri Braslovčah za levo roko ter mu odtrgala kazalec in natrla ostale prste. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

TBPD ima 5000 zavarovancev

V zadnjih sedmih letih je društvo izplačalo članom in svojcem 5,355.844 din dajatev

Ljubljana, 14. junija

V nedeljo je imelo občni zbor Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani (TBPD). Od 45 delegatov, ki so bili na podlagi kompromisa izvoljeni brez volitev, se je občnega zbora udeležilo 39 delegatov. Zborovanje je vodil predsednik g. Peter Klinar, ki je v svojem poročilu pojasnil namen društva in njegove uspehe v pretekli poslovni dobi.

Opozoriti je treba na razliko med Bolniško blagajno TBPD in med društvom samim kot višjim zavarovanjem. Bolniška blagajna TBPD in TBPD kot višje zavarovanje sta v pravnem in finančnem pogledu med seboj docela neodvisni in samostojni ustanovi. Bolniška blagajna posluje po določbah zakona o zavarovanju delavcev, statuta SUZOR-ja ter svojih pravilnikov ter ima svojo samoupravo, ki jo imenuje minister za socialno politiko iz vrst uslužbencev in delodajalcev. TBPD kot višje zavarovanje pa deluje po lastnih pravilih, sklenjenih na občnem zboru, in ga upravlja odbor, izvoljen na občnem zboru.

Kako potrebna je bila uvedba višjega zavarovanja za članstvo, zavarovano pri blagajni, kaže stalen porast članstva, ki ga je bilo lani 4579, in se po zadnjih podatkih že bliža številu 5000, tako da je dobra polovica zavarovancev bolniške blagajne, ki ima okrog 9300 zavarovancev, priglašena tudi v višje zavarovanje. Predpis prispevkov je dosegel lani 1.670.000 din, v zadnjih sedmih letih je bilo skupno predpisanih na prispevkih 9.377.160 din. Članstvo zadovoljivo izpolnjuje prostovoljno prevzete obveznosti. Pridobitev pravice do višjega zavarovanja je pogojena po novih pravilih na dvomesečno karenčno dobo.

Od l. 1930 do l. 1937 je društvo izplačalo članom in svojcem 5.355.844 din dajatev, poleg tega je redno izpolnjevalo obveznosti do PZ glede amortizacije in obrestovanja posojila za zgradbo Šlajmerjevega doma. Uprava je sklenila prositi PZ za novo posojilo v znesku 7 milijonov din za razširitev Šlajmerjevega doma. Po razširitvi bo sanatorij imel 90 postelj ter bo imel kirurški, interni in ginekološko-porodniški oddelek. Opremil se bo tudi z napravami za fizikalno zdravljenje in z raznimi laboratoriji, tako da bo docela ustrezal vsem zahtevam modernega zdravstva.

Pri volitvah je bila soglasno izvoljena kompromisna lista. V upravnem odboru so predsednik Gombač Erle, podpredsednik Martelanc Ivan, drugi podpredsednik Klinar Peter, tajnik Sitar Lojze, blagajnik Štih Ludovik, gospodar Likar Ciril in gg. Zemljič Jože, Japelj Ivan, Trop Tomo, Nosan France, Velkovrh Franc ter Svetek France. Namestniki članov upravnega odbora so: dr. Dular Milan, Kuhar Avgust, Česnik Ivan, Kovačič Anton, Lapajne Zoran, Staudegger Franc, Velepič Ivan, Munda Franc, inž. Knez Leon, Kunstek Štefan, Strojin Anton in Stranič Josip.

Člani nadzorstva so: predsednik Hartman Alojz, podpredsednik Pleško Albin, Leder Stane, Mikuš Maks in Burja Ivan. Njih namestniki so: Sinkovič Viktor, Golmajer Ciril, Palme Ferdinand, inž. Uršič Franc in Globočnik Rajko.

Mariborski delegati so predlagali, naj društvo tudi v Mariboru ustanovi svojo zdravstveno ustanovo ter naj se v Mariboru osnuje poseben sosvet kot posvetovalni organ društva. Oba predloga sta bila sprejeta. Glede predloga za zvišanje prispevkov je bil sprejet po živahni debati predlog, da se prispevek zviša od 30 na 35 din. Uprava pa se pooblasti, da v soglasju vseh odbornikov sklene, kdaj stopi povišanje v veljavo.

Bolgarski in naši trgovci v Kranju

Kranj, 14. junija

Po programu, ki je bil določen za kongresne dni jugoslovenskega trgovstva v Ljubljani, so številni udeleženci trgovci obiskali tudi Kranj. Včeraj zjutraj se je pripeljalo v Kranj z avtobusi okrog 100 trgovcev iz raznih banovin. V Kranju, ki je sedež močne in dobro razvite trgovske organizacije, so si gostje ogledali razne znamenitosti mesta, predvsem pa je bil njihov ogled namenjen tovarnam.

Po ogledu so gostje obedovali v hotelih »Jelen« in »Stara pošta«, kjer jih je pozdravil predsednik »Združenja trgovcev za srez Kranj« g. Berjak Franc v spremstvu podpredsednika g. Adamiča Antona in odbornika g. Matije Kokla. Ker je bil včeraj v Kranju običajni ponedeljkov sejem, so si gostje mogli ogledati tudi naše tržno življenje in vrvenje. Gostje trgovci, ki imajo z industrijskim Kranjem živahne trgovske zveze, so bili povsod kar najprisrčnejše sprejeti in so odnesli prav ugodne vtise iz gorenjske prestolnice. Popoldne po kosilu so se odpeljali naprej proti Bledu.

Kranj so pa včeraj obiskali tudi bolgarski trgovci, ki pa v Kranju niso izstopili, marveč so se peljali naprej na Bled. Tudi Bolgare so počakali in sprejeli zastopniki Združenja z g. Berjakom na čelu, ki je bolgarske goste pozdravil kar v avtobusu, s katerim so se vozili. Z Bolgari se je vozil tudi bivši trgovinski minister g. Velev. Kongresa jugoslovenskega trgovstva v Ljubljani se je udeležilo tudi lepo število kranjskih trgovcev.

Gradbeno gibanje v Radečah

Radeče, 13. junija

Naše mesto se le počasi razvija. Sicer je res, da nam manjka še mnogo (vodovod, škropilni avto itd.), vendar pa od časa do časa le pridobiva.

Poleg šole stoji v surovem stanju zgrajen novi Sokolski dom, ki že skoraj pol leta mirno čaka svoje dograditve. Denar je pošel. Treba bo misliti na nove denarne prispevke, prijeti resno za delo in uresničiti po zgledu drugih sokolskih društev sen starih radeških prvoboriteljev — imeti svoj lastni sokolski dom. Kakor znano, je pokojni radeški industrijalec g. Aleksi Podvinec zapustil društvu stavbišče in volilo v znesku 50 tisoč din. Društvo je imelo samo tudi okoli 90.000 din. Vsa vsota se je porabila za gradnjo doma, ki je dovršen le na pol. Do končne dograditve je še dolga pot! Treba bo še mnogo vztrajnega, složnega ter požrtvovalnega dela pa bomo imeli tudi mi Radečani svoj sokolski dom.

Tiho in mirno ter brez posebnih priprav smo že pred časom dogradili lep godbeni dom, ki stoji nasproti posestva industrijalca g. Antona Polanca. V njem se vrše po večkrat tedenske godbene vaje pod taktirko g. Vodenava. Blagoslovitev doma bo v zvezi z veliko slovesnostjo in veselico, ki bo 3. julija. Kumica mu bo ga. Franja Polančeva, soproga bivšega radeškega župana.

G. inž. Milan Hmelj preurejuje svojo posestvo na Njivicah v tovarno za izdelavo posebnih heraklitnih plošč, ki bo poslovala, kakor doznavamo že tekom letošnjega leta. Tudi tovarna »Peta« je izvršila velika popravila ter jo dala preurediti, tako da ima od zunaj lepo lice.

Gostilničar za naše splavarje g. Stiglic je pričel kmi jeseni graditi novo gostilniško poslopje. Stavba je v surovem stanju gotova ter bo še v tekočem letu otvorjena in bo nudila gostom tudi prenočišča. Te dni je lično dovršil svojo hišo mizarski mojster g. Viktor Vrankar. Ob cesti iz Radeč proti Marijinemu dvoru zida lično stanovanjsko hišo železničar g. Klinar, ki bo tudi gotova še v tekočem letu. Tudi čevljarski mojster g. Titovšek zida malo hišo blizu tovarne »Peta«.

Treba bo misliti tudi na javna dela. Cesto od mosta, ki drži čez Savo, bi bilo nujno potreba razširiti vsaj v širini, kakor je grajena nova Stigličeva gostilna. Preložiti bi bilo treba tudi glavno cesto, ki pelje skozi mesto. Govori se, da so za to že načrti, po katerih bi potekala imenovana cesta tik ob Savi ter bi rezala mestni ovinek. Nadalje se govori, da se bo razširil most čez Sopoto in še marsikaj.

Naši odgovorni činitelji bodo morali zastaviti ves svoj vpliv na odločujočem mestu, da se nam bo morda le posrečilo, da se bo vprašanje javnih del premaknilo malo naprej.

SOKOL

Sokolska telovadna akademija na Jesenicah

Jesenice, 13. junija

Sokolsko društvo Jesenice je v nedeljo zvečer priredilo lepo telovadno akademijo. Nastopili so vsi telovadeči oddelki deloma z vajami za vsesokolski zlet v Pragi, deloma pa z izbranimi točkami, s katerimi so nam nastopajoči pokazali sistem in uspehe sodobne telesne vzgoje.

Spored akademije je bil zelo bogat in pester. Točke so naglo sledile druga drugi kakor v filmu. Ženski naraščaj nam je na visoki gredi pokazal nekaj zelo težkih in brezhibno izvedenih sestav. Ena vrsta članov je nastopila na bradlji, ena pa na drogu. Nekateri telovadci so izvajali vratolomne vaje z vso dovršenostjo in eleganco. V splošnem pa je bilo preveč veletočev na drogu in prevalov na bradlji in premalo obratov in koles. Zelo je ugajal moški naraščaj. Klasično raščeni in kot iz brona uliti telovadci so brezhibno izvedli proste vaje za praški zlet. Ženski naraščaj je lepo izvedel skupinske vaje na nizki gredi, dobro pa so se odrezali člani in tudi članice, ki so nazorno izvajali težke in slikovite proste vaje, določene za nastop v Pragi.

Akademija je pokazala velik napredek našega telesno-vzgojnega dela. Razveseljivo je tudi dejstvo, da so se članske vrste močno okrepile z mladimi telovadci, ki so bili pred kratkim prevedeni iz naraščajskih vrst. Mladi telovadci se bodo z redno in smotrno telovadbo v doglednem času lahko uvrstili med najboljše sokolske tekmovalce v državi. Isto velja za članice, ki so bile nedavno prevedene med članice iz naraščajskih vrst.

Prireditev je bila precej slabo obiskana. Med občinstvom so prevladovali starši nastopajočih telovadcev in telovadk ter stari in dobri sokolske prijatelji in znanci, ki pa so bili zelo zadovoljni s prireditvijo, ki je pokazala sadove tihega in vztrajnega napornega dela.

Iz Sevnice

— **Kam pa 10. junija v nedeljo popoldne?** Na gasilsko tombolo, ki bo pri nas v Sevnici. Glavni dobitek je rejen vol, vreden nad 3000 din. Poleg tega je še mnogo drugih dragocenih dobitkov. Tombolske karte se dobe po trgovinah in javnih lokalih. Pridno posegajte po njih, dokler jih je še kaj.

Iz Ptuja

— **Otrok zakrivil ogenj.** Ko je bila družina Napast Franca iz Stražgojnc na polju, so doma pustili samega štiriletnega otroka, ki je nekje iztaknil vžigalice ter se ž njimi igral. Začel je tudi v gospodarsko poslopje, kjer je zažgal slamo. Kmalu je nastal v poslopju velik plamen, ki ga dečko ni mogel več udušiti in tako je pogorelo vse gospodarsko poslopje. Škoda znaša okoli 30 tisoč din.

— **Kopalna sezona** je zadnje dni zelo oživela. V nedeljo je bilo ne samo v kopališču vse živo, marveč tudi ob bregovih Drave. Vse je iskalo radi velike sopare ohladila v hladnih valovih Drave.

— **Grajske zanimivosti** si sedaj lahko vsakdo ogleda. Tukajšnji grof Herberstein je sedaj dovolil, da si lahko vsak ob lepem vremenu sleherni dan ogleda zanimivosti notranjosti gradu, ki je zelo zanimiva. Veliko zanimivost ima zlasti viteška dvorana. Zdaj se lahko vsakdo seznani s starinskimi zanimivostmi, kar zlasti velja za tujce, ki prihajajo k nam.

— **Promenadni koncerti** v mestnem parku po mestni godbi so se že pričeli. Zaenkrat imamo koncerte samo ob nedeljah dopoldne. Želeli bi pa, da bi se koncerti vršili enkrat tedensko tudi zvečer, kakor je bila to prej navada. Koncerti pa bi se naj vršili redno vse poletje.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Torek, 14. junija katoličani: Bazilij

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Buffalo Bill
Kino Union: Netopir
Kino Sloga: Marija Stuart
Ruska Matica: Predavanje dr. Aleksandra Isačenka o humorju in satiri v ruski književnosti ob 20. v prostori hotela Tivolija
Gostovanje »Slovenske scene« ob 20.30 v dvorani kina Moste

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 10, Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

Izpod sita

Načelo, da ne smeta dva ali trije člani iste rodbine služiti pri istem uradu, je gotovo do neke mere utemeljeno. Ravnatelj nekega tukajšnjega denarnega zavoda je zadnje leto namestil okoli 30 novih moči in se je strogo držal gornjega pravila. Marsikomu je, sklicujoč se ravno na to pravilo, odrekel sprejem. Ker pa izjeme šele potrjujejo pravilo, je moral poskrbeti tudi zanje. Pri njegovem zavodu so na temelju gornjega načela poleg samega gospoda ravnatelja nameščeni še trije člani iste ugledne loze: sestra gospoda ravnatelja, sestrična gospoda ravnatelja in bratranec gospoda ravnatelja.

Gospod ravnatelj je s temi tremi izjemami za sedaj gotovo dovolj utrdil zahtevo o nedopustnosti kopičenja žlahte v svojem uradu. Ko pa so izjeme že tu, potem je treba tudi zanje skrbeti. Dasi je bratranec gospoda ravnatelja komaj pol leta v službi, ima že važne reprezentativne funkcije. Nedavno je bil poslan, da zastopa ljubljansko podružnico pri otvoritvi okrevališča v Arandjelovcu. Izlet je lep in oddih prav primeren pri šestmesečni službi. Kdor je po 10, 15 ali celo 20 let pri zavodu, po mnenju gospoda ravnatelja ni primeren za reprezentacijo, ker je preveč izgaran — pa tudi pogrešati ga urad ne more. Bratranec pa je kakor nalašč za taka vesela pota, združena z brezplačno vožnjo in reprezentacijskimi dnevnicami.

Iz Maribora

— **Slabo mleko na trgu.** Že dalje časa so mariborske gospodinje ogorčene zaradi slabega mleka, ki je često tudi zelo nesnažno. Zato so organi mestnega tržnega nadzorstva včeraj zjutraj s pomočjo policije zaprli vse dohode v mesto in ustavili mlekarice in pregledali mleko. Mnogo slabega mleka je bilo zaplenjenega in več mlekaric prijavljenih zaradi nesnažnih posod. Tako je prav, kajti Maribor hoče zdravo mleko!

— **Razvitje sokolskega prapora.** Na praznik dne 16. t. m. bo Sokol I v Mariboru svečano razvil dečji prapor. Ob tej priliki bo povorka in telovadni nastop.

— **Nameščenska bolnica v Mariboru.** Vsi tukajšnji nameščenci so z izrednim zadoščenjem sprejeli vest, da se je Trgovsko podporno in bolniško društvo odločilo zgraditi v Mariboru posebno nameščensko bolnico. Ta bolnica bo namenjena nameščencem iz mariborskega področja. Kolike važnosti bo ta ustanova, ni treba posebej poudarjati.

— **Občni zbor Nabavljalne zadruge v Mariboru.** Za redni občni zbor Nabavljalne zadruge državnih nameščencev v Mariboru je vladalo v vsej javnosti izredno zanimanje. Nedeljsko zborovanje je vodil predsednik g. Reher, navzoč pa je bil tudi delegat Zveze nabavljalnih zadrug g. Miloš Stibler iz Beograda. Zborovanje je bilo precej živahno. Zanimivo je bilo zlasti glasovanje o razrešenici. Za njo je glasovalo 55 članov »Združene opozicije«, proti pa 40 članov združenih stanovskih organizacij. Pri dopolnilnih volitvah so bili izvoljeni v upravni odbor dr. Šenekovič in železničar Plebanč od združene opozicije ter dr. Hacin iz Beograda in železničar Močivnik od združenih stanovskih organizacij. V nadzorni odbor sta prišla davčni upravitelj v p. g. Prelog od združene opozicije in sodnik g. Juhart od združenih stanovskih organizacij. Tako je prišlo v mariborski Nabavljalni zadrugi končno vendar do kompromisa.

— **Drava izroča svoje žrtve.** Drava je pri Janževem vrhu naplavila truplo neznanega moža, starega okoli 60 let. Truplo je že pričelo razpadati in sodijo, da je že več dni bilo v vodi. Ker ni bilo videti nobenih znakov nasilja, sodijo, da je starček po nesreči padel v reko in utonil. Njegova identiteta doslej še ni znana.

— **V Berlinu odlikovani balet v Mariboru.** Po velikem snočnjem uspehu bo baletna skupina zagrebške plesne umetnice ge. Mercedes-Goritz-Pavelić drevi svoj nastop v tukajšnjem gledališču ponovila. Ta baletna skupina je znana tudi po svojih inozemskih nastopih in je bila odlikovana na zadnji olimpijadi v Berlinu.

S filmskega platna

— **Kino Matica: Buffalo Bill.** Kakor človek včasih rad seže po indijanericah, da se razvedri s podoživljanjem pestrih prigod z divjega zapada, tako tudi kinoobiskovalci radi za spremembo gledajo filme divjega zapada. V tem, ki teče v Matici, igra glavno vlogo simpatični Gary Cooper. Njegova partnerica je karakterna filmska igralka Jean Arthur. Oba lahko občudujemo v dovršeni igri, zgodba sama o boju med Indijanci in Američani po koncu državljanske vojske in po smrti prezidenta Lincolna je pa spretno zrežirana tako, da gledalec z zanimanjem sledi dejanju.

— **Kino Union: Netopir.** Kar dobro je zrežirana ta filmska opereta po znani Straussovi operети. Vsebina operete je sicer sama na sebi plehka, a v filmu so jo prikazali s precejšnjim razkošjem, z dobrimi igralci in pevci ter z dodatki nekaterih efektnih filmskih začimb. Ugajajo lepa in temperamentna Lida Baarova in oba Hansa. Hans Söhnker in Hans Moser.

DNEVNE VESTI

— **Milan Rakočević diplomiran.** Včeraj je bil diplomiran na ljubljanski univerzi naš tovariš dopisnik beograjske »Pravde« g. Milan Rakočević. Tovarišu iz Črne gore, ki je bil izmed črnogorskih visokošolcev ki so bili diplomirani na naši univerzi iz predmetov čiste filozofije. od srca čestitamo tembolj, ker spada v vrsto tistih redkih novinarjev in dopisnikov beograjskih listov, ki se ne zanimajo samo za svoje poklicno delo, temveč tudi za vse kulturno življenje Slovencev. Milan Rakočević je že doslej opravil pomembno kulturno poslanstvo kot informator bratov Srbov o našem kulturnem življenju in kot prevajalec slovenske literature v srbohrvaščino.

— **Zborovanje učiteljev JUU.** Sresko učiteljsko društvo JUU Lendava bo zborovalo zadnjič v tem šolskem letu v ljudski šoli v Veliki Polani 16. t. m. ob 9. po sledečem dnevnem redu: 1. Poročila odbornikov. 2. Dopisi. 3. Predlogi za banovinsko skupščino. 4. Volitev zastopnika za banovinsko skupščino. 5. Predavanje: Kmetijski pouk v kmetijski šoli, predava učitelj g. Ivanšič Ludovik. 6. Slučajnosti. Udeležba na zborovanju je stanovska dolžnost, zato pridite vsi. G. šolski upravitelji naj ne pozabijo javiti udeležbe pravočasno prosvetnemu oddelku sreskega načelstva v Lendavi. Sresko **učiteljsko društvo JUU Ptuj** bo zborovalo 18. t. m. ob 8.30 v Mladiki v Ptuju s sledečim dnevnim redom: Situacijsko poročilo, dopisi, predavanje prof. Bunca iz Maribora »O slovenskem pravopisu«, volitev delegatov za banovinsko skupščino in tozadevni predlogi ter slučajnosti s predlogi za delo na bodočih zborovanjih. Šolski upravitelji, prinesite s seboj denar za SŠM; s seboj boste vzeli knjige! Prinesite s seboj anketne pole!

Kino Union, tel. 22-21
Danes nepreklicno zadnjikrat sijajna Joh. Straussova opereta
NETOPIR
Lida Baarova, Hans Söhnker in Hans Moser v najodličnejši kreaciji.
Zadnjič ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

— **Diplomirani so bili** na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gdč. **Polec** Anka, **Prijatelj** Marjan, **Mehle** Marjan, **Kozina** Mladen, **Rozman** Vilibald, **Saje** Miroslav, **Klemenc** Stane, vsi iz Ljubljane, **Trobevšek** Jože, Vrhpolje pri Kamniku, **Grigorovič-Barski** Konstantin iz Kijeva, **Fajs** Rudolf, Šmarje pri Jelšah, **Knuplež** Silvo, Sv. Jakob v Slovenskih goricah, **Zakrajšek** Boris iz Škofje Loke, **Androjna** Viljem iz Marenberga, **Sigmund** Ferdinand, Stari trg pri Kočevju, **Kovač** Stanko, Selo pri Osilnici in **Skoberne** Friderik iz Celja. Čestitamo!

— **Malo odgovora.** Z Viča nam pišejo: Včerajšnji »Slovenec« napada v svojem poročilu o prosvetnem taboru dvakrat tudi viškega Sokola, češ, da ni na večer pred praznikom pri procesiji razsvetlil doma in da v nedeljo nista viseli zastavi na Sokolskem domu in hiši g. M. Na te prozorne napade »Slovenčevega« poročevalca, bi kratko odgovorili samo tole: Povejte nam, gospodje višji prosvetarji, kdaj ste vi za kakšen sokolski jubilej razobesili in razsvetlili okna na društvenem domu in župnišču? Ako nam lahko to pojasnite, je stvar v redu. Prihodnje leto proslavi viški Sokol svoj 30 letni jubilej in takrat bo imel »Slovenčev« dopisnik priliko, da povabi svoje pristaše naj razsvetle okna in razobesijo zastave. Glede udeležbe pri javni telovadbi katoliških prosvetarjev na Pavličevem vrtu pa vprašamo g. dopisnika, koga je vse štel, da je bilo gledalcev nad 5.500. Poznamo prav dobro Pavličev vrt, saj je imel na njem tudi Sokol že svoj nastop in prav dobro vemo, koliko telovadcev in ljudi gre na ta prostor. Torej je število 5500 le malo previsoko, saj smo od resnih ljudi, ki pripadajo viškim prosvetarjem zvedeli, da je bilo pri telovadbi največ okrog 2000 ljudi. Seveda v Ljubljani je bil zlet sokolske župe Ljubljana in zato je treba število gledalcev, ki so bili v Tivoliju, prenesti kratkomalo na Vič.

KINO SLOGA, tel. 27-30
Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri poslednjič
Marija Stuart

— **Češkoslovaški letovišćarji na našem Primorju.** V nedeljo popoldne se je pripeljalo z rednim ČEDOK-ovim vlakom iz Prage v Split 180 češkoslovaških turistov, približno toliko pa tudi na Sušak. Od četrtka dalje bosta prihajala iz Češkoslovaške v Split dva direktna vlaka tedensko in sicer vsak četrtek in vsako nedeljo. Zdaj, ko se začno šolske počitnice, bo prihajalo na naše Primorje še več češkoslovaških letovišćarjev kakor doslej.

— **Jutri otvoritev zračnega prometa** še **na treh progah.** Jutri bo otvorjen zračni promet na progah Zagreb—Dubrovnik, Zagreb—Praga in Zagreb—Ljubljana. Prva proga vodi iz Zagreba preko Sarajeva do Dubrovnika, druga iz Zagreba preko Dunaja in Brna v Prago, tretja pa iz Zagreba preko Sušaka v Ljubljano. Na teh progah bodo letala najmodernejša ameriška letala z dvema motorjema in povprečno hitrostjo 280 km na uro.

— **Občni zbor Zveze mest.** Predsednik Zveze mest kraljevine Jugoslavije zagrebški župan dr. Pejčić je sklical redni občni zbor Zveze mest, ki bo v nedeljo 19. t. m. v Ljubljani. Na dnevnem redu je vprašanje ureditve administracije, zgraditve širšega komunalnega programa in druga važna vprašanja naših mest.

— **»360 žena« v Šoštanju.** Na praznik 16. t. m. ob 20. uri bodo člani Narodnega gledališča v Mariboru uprizorili v dvorani Sokolskega doma — povsod izredno uspelo veseloigro »360 žena«. Preskrbite si vstopnice že v naprej.

— **Banovinska kmetijska šola pri Sv. Juriju ob juž. žel.** Na banovinski kmetijski šoli pri Sv. Juriju ob juž. žel. se prične novo šolsko leto 15. septembra. Šola je enoletna in traja do 31. avgusta 1939. Združena je z internatom za 36 gojencev ter poseduje 144 ha obsežno posestvo z vsemi kmetijskimi panogami in zato potrebnimi gospodarskimi poslopji. Zlasti se upošteva poljedestvo in živinoreja. V šolo sprejme banska uprava predvsem sinove kmetskih staršev, ki naj po dovršeni kmetijski šoli ostanejo na domači kmetiji. Stari morajo biti vsaj 16 let in z dobrim uspehom dovršiti osnovno šolo. Mesečna oskrbovalnina se določi po premoženjskih razmerah ter znaša od 75 do največ 300.— din. Brezplačnih mest ni! Prošnje za sprejem (banovinski kolek za 10 din) je treba poslati ravnateljstvu najkasneje do 15. julija ter priložiti: 1. krstni list, 2. domovnico, 3. spričevalo o nravnosti, 4. odpustnico odnosno zadnje šolsko izpričevalo, 5. obvezno izjavo staršev oziroma varuha, da bodo krili stroške šolanja in da ostane prosilec po šolanju na domačem posestvu, šicer povrne od banovine prejete podpore (banovinski kolek 4.— din), 6. kolka prosto uverenje o imovinskem stanju, ki ga dobe na srezu ali potrdilo županstva o velikosti posestva in višini neposrednih davkov. Kdor želi nadaljne podpore od sreskih kmetijskih odborov, naj vloži svojo prošnjo potom sreskega kmetijskega referenta. — O sprejemu se obveste prosilci pismeno. Podrobnejša obvestila daje na željo ravnateljstvo.

— **Za pokopališče v Dravljah** razpiše mestno poglavarstvo betonsko ograjo v »Službenem listu« 15. t. m.

— **Zgradbo cest in kanalov** v znesku 100.000 din razpiše mestna občina v »Službenem listu« 15. t. m.

— **Nova grobova.** V Ljubljani je umrl včeraj upokojeni žandarmerijski narednik in posestnik g. **Franc Simčič.** Poleg žalujočih svojcev bodo pokojnega težko pogrešali vsi, ki so ga poznali, saj je bil splošno priljubljen. Pogreb bo jutri ob 17.30 izpred mrtvaške veže splošne bolnice. V Kranju je pa umrla ga. **Marija Likozar,** roj. Rant. Pogreb blage gospe bo jutri ob 17.30 na domače pokopališče. Bodi pokojnikoma lahka zemlja, žalujočim svojcem naše iskreno sožalje!

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo nestanovitno vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani in Mariboru. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 30, v Sarajevu 29, v Splitu 27, na Visu in Dubrovniku 26, v Zagrebu 25, v Mariboru 24.1, v Ljubljani 21.2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 759.1, temperatura je znašala 13.2.

— **Še o nesreči v Košakih.** Včeraj smo poročali o usodni avtomobilski nesreči pred Korenovo gostilno v Košakih, kjer je brezobziren avtomobilist do smrti povozil 41letno slikarjevo ženo Marijo Renerjevo in ne Wellerjevo, kakor smo poročali včeraj. Iz Košakov so ugotovili, da je avtomobil odpeljal 23letni trgovski pomočnik Vaclav Petruška, poljski državljan stanujoč na Teznem, Maistrova ulica 14. Tudi on je bil poškodovan na čelu in po vsem telesu, ker je takoj po nesreči zavozil z avtomobilom v bližnje betonsko stopnišče. Petruško so izročili sodišču.

— **Strela ubila dva človeka.** Nad Koprivnico in okolico je divjala v nedeljo popoldne strašna nevihta. V zapadnem delu mesta je ubiral kmet Jakob Tkalec s svojo ženo Jano in 18-letno Angelo Ivanuš češnje. Ko je prihrumela nevihta so se stisnili pod drevo. Kar je udarila strela in ubila Angelo Ivanuš in Tkalca. Tkalčevo ženo je pa samo lažje oplazila.

— **Z ljubavnim napitkom zastrupila moža.** Policija v VrščU je aretirala 46-letno Rozo Buno, ki je osumljena, da je zastrupila svojega moža Jovana. Roza je priznala, da je dala možu ljubavni napitek, ki ga je dobila od neke ciganke. Ni pa imela namena moža zastrupiti, temveč si je hotela samo znova priboriti njegovo ljubezen.

Iz Ljubljane

—lj **Juridična fakulteta v Ljubljani** je v počastitev spomina pokojnega bibliotekarja Josipa Medveščka zbrala med vsemi člani učnega kolegija in med ostalimi nameščenci fakultete znesek 510 din in ga poklonila Jugoslovanskemu akademskemu podpornemu društvu tukajšnje univerze. Vsem darovalcem iskrena hvala.

—lj **Na praznik presv. R. T.** priredi podružnica sv. Cirila in Metoda Moste nabiralni dan pod naslovom »dan duhtečih cvetk«. Ker ima ta prireditev blag in humanitaren namen, prosimo spoštovano občinstvo, da pridno sega po cvetlicah.

—lj **Krasno veselico na ljubljanskem Gradu** 19. junija bo otvoril promenadni koncert poštne godbe ob 15. uri, nakar se bo razvila običajna zabava s srečolovom, za katerega je bilo nabrano veliko število praktičnih dobitkov ter s prav dobro postrežbo pri raznih paviljonih. Iz zvočnikov tukajšnje tvrdke Philips-Radio se bo razlegala zbrana slovenska in slovanska glasba; za plesaželjne bo pa na razpolago tudi plesišče. Pododbor Rdečega križa v Ljubljani upa, da se mu bo posrečilo tudi letos nabrati lep znesek, s katerim bo v prihodnji zimi podprl ljubljanske reveže.

—lj **Sokol II.** bo imel v četrtek 16. t. m. ob 4. uri javni telovadni nastop vseh oddelkov kateremu sledi narodna zabava s plesom. Vabimo narodno občinstvo k obilnemu posetu, društvo pa bo postreglo kar najbolje. Obenem boste videli naš dom. Vstopnina din 3.

—lj **Sklepna produkcija drž. konservatorija.** V petek, 17. t. m. zvečer bo I. sklepna produkcija našega drž. konservatorija, na kateri se bodo izvajala izključno le dela Jah. S. Bacha. Nastopili bodo gojenci solopevskega oddelka ravnatelja Betetta in gg prof. Foedranspergove, iz klavirskega oddelka prof. Janka Ravnika, iz violinskega oddelka Jana Šlaisa. Na produkciji bo sodeloval tudi profesor flavte g. Korošec Slavko. Začetek produkcije ob ¼ 7 v veliki Filharmonični dvorani.

—lj **Orgelska produkcija** gojencev drž. konservatorija bo v soboto 18. t. m. ob ¼ 7. v Hubadovi dvorani. Nastopili bodo gojenci mons. Premrla in prof Tomca. Podrobni spored priobčimo.

—lj **Društvo »Soča« matica** opozarja vse člane, da je naš član — tovariš Simčič Franc, žand. narednik v pok. po kratki bolezni odšel od nas v večnost. Pogreb pok. tovariša Franceta bo jutri popoldne ob poi 6 iz splošne bolnice k Sv. Križu. Vabimo tov. Sočane, da se pogreba po mogočnosti polnoštevilno udeležite. Preostalim naše iskreno sožalje!

—lj **Ušla je papigica,** modre barve, ki sliši na ime »Kokica«. Pošten najditelj naj jo odda v Malgajevi ulici št. 20/II. nadstropje.

—lj **Gostilna Martinc.** — **Na praznik koncert! Ples!**

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

26 tisočakov so mu odnesli

Maribor, 14. junija

V Trniču pri Račah na Dravskem polju je bilo včeraj vlomljeno v stanovanje posestnika Franca Grajsa. Vlomilec, ki je najbrž dobro poznal razmere v hiši in vedel, da ima Grajs shranjenega nekaj denarja, je odprl omaro in pobral iz nje 26.100 din. Zanimivo je, da se ni dotaknil nobene druge stvari v hiši. O vlomu so bili obveščeni orožniki, ki zdaj poizvedujejo za podjetnim tatom.

Krvav fantovski pretep

Maribor, 14. junija

V nedeljo zvečer je v neki gostilni pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah popivala večja družba fantov. V pijanosti so se sprli zaradi deklet in ko so zapuščali gostilno, je nastal med njimi strahovit pretep. Izruvali so late iz bližnje ograje, udrihali drug po drugem, da se je kar kadilo in večkrat se je zabliskal tudi nož.

Naposled sta obležali na bojišču dve žrtvi in sicer 24-letni posestnikov sin Peter Platenjak ter neki Slavko Samec. Platenjak je dobil sedem sunkov z nožem v hrbet in v roko. Samec pa dva v glavo. Ranjenih je bilo pa tudi več drugih fantov. Oba ranjenca so pripeljali v mariborsko bolnico, a bojevite fante in pretepače so orožniki zaprli.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Torek, 14. junija: zaprto
Sreda, 15. junija: Lopovščine. Red Sreda
Četrtek, 16. junija: zaprto. (Gostovanje v Murski Soboti. Sneguljčica in Pokojnik)
Petek, 17. junija: zaprto
Sobota, 18. junija: Izpit za življenje. Red Sreda

★

Drama bo gostovala v sredo v Murski Soboti. Med tem ko bo igral del ansambla v sredo 15. t. m. v Ljubljani »Lopovščine«, bo vprizoril drugi del ansambla v Murski Soboti Gogoljevo komedijo »Ženitev«. Na praznik v četrtek popoldne bodo igrali pravljico v Golievih stihih »Sneguljčica«, zvečer pa Nušičevega »Pokojnika«.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Torek, 14. junija: La Boheme. Gostuje ga. Zlata Gjungjenac. Premierski abonma.
Sreda, 15. junija: Gioconda. Red Četrtek
Četrtek, 16. junija: Pri treh mladenkah. Izven. Nastop Antona Danila ob njegovi 80 letnici. Znižane cene od 30 din navzdol
Petek, 17. junija: zaprto
Sobota, 18. junija: Gioconda. Red A

★

Nestor naših igralcev papa Anton Danilo bo praznoval 80-letnico rojstva z nastopom v operi »Pri treh mladenkah«. Igral bo partijo grofa Scharndorffa. Papa Danilo je naš najpopularnejši slovenski igralec, pozna ga več generacij gledaliških obiskovalcev, ki so imele leta in leta priliko videti ga kot igralca in režiserja na našem odru. Naše občinstvo bo gotovo rado dokazalo jubilantu s številnim obiskom svoje priznanje za njegovo dolgoletno delo v našem gledališču. Predstava bo v četrtek na praznik pri znižanih cenah od 30 din navzdol. Predprodaja vstopnic je pri dnevni blagajni v operi.

Kupuj domače blago!

Z Jesenic

— **Dijaki so se vrnili.** Včeraj so se vrnili s študentovskega potovanja dijaki in dijakinje osmega razreda. Obiskali so Sarajevo, kjer so bili gostje tamkajšnjega Rdečega križa, bili so v Zenici, Kotoru, na Lovčenu, v Podgorici, Danilovem gradu, Skaderskem jezeru, v Budvi, Zelenika, Ercegnovem, Dubrovniku, Spliu, Zagrebu itd Čudili so se razsežnosti naše kraljevine, divnosti Primorja, skalovitosti Črne gore; s toplim srcem so stopali po tleh, kjer se je odigrala najstarejša naša zgodovina: Duklja, Zeta, Morača, Danilov grad, Dubrovnik itd.; videli so ubogo ljudstvo, ki se ves dan znoji za par dinarjev; verskogorečnost mohamedancev in pravoslavnih; spoznavali so potrebo dela za privabljanje letoviščarjev, najbolj pa so se divili mogočnosti morja. V šoli bodo imeli predavanje o izletu in spisali bodo o tem knjigo s slikami in risbami.

SPORT

Spored letošnjega olimpijskega dne v Ljubljani

Letošnji olimpijski dan v Ljubljani bo v znamenju priprav za prihodnje olimpijade in v znamenju proslave olimpijskih tekmovalcev — Slovencev, ki so se doslej udeležili olimpijskih iger. Olimpijski dan se prične s svečano sejo v mestni zbornici ob navzočnosti predstavnikov oblasti ter vseh telovadnih in sportnih organizacij in članov. Seja bo proslavila vse naše olimpijske tekmovalce, ki bodo na njo tudi vabljeni. Sportne prireditve so prično v soboto 18. t. m. ob 14 na teniških igriščih Ilirije s teniškim turnirjem tega kluba; ob 17 se prične na igrišču Stadion lahkoatletski dvoboj Julijska Benečija : dravska banovina v priredbi lahkoatletskega podsaveza; ob 20.30 bodo na kopališču Ilirije prve letošnje plavalne tekme z vmesno točko: Sablanje oboje v priredbi SK Ilirije; ob 20.30 uri priredi SK Planina v Delavski zbornici težkoatletsko prireditev naših najboljših atletov iz Ljubljane in poželja. V nedeljo 19. t. m. se bo nadaljeval teniški turnir ob 8 in popoldne ob 15 ter bo trajal ves dan; lahkoatletski dvoboj se bo nadaljeval ob 10 na Stadionu in končal dopoldne. Ob 11.30 uri priredi kolesarski podsavez sprevod kolesarjev po mestu, popoldne ob 14.15 bo lahkoatletski dvoboj juniorjev SK Planine in SK Marathona, Zagreb, ob 16 istotam sportno telovadni nastop Zveze fantovskih odsekov.

V mestu se bodo prodajale olimpijske številke revije »Auto in sport« po din 6.— v korist olimpijskega fonda. Revija bo bogato ilustrirana s ca 70 klišeji in bo nazorno pokazala prispevek slovenskih Sokolov in sportnikov v državne olimpijske tekmovalne vrste in njihov rezultat.

Iz Radeč

— **Tiskarski škrat** nam je spačil v ponedeljek naše poročilo o tomboli, katero je priredila tukajšnja gasilska četa pod vodstvom agilnega predsednika g. Premersteina Roberta. Prvo tombolo odnosno glavni dobitek, šivalni stroj, je zadel delavec Jože Alif iz Jekovega, kuhinjsko opravo je zadela Marija Košir iz Šmarčnega, žensko kolo je dobil Vlado Šuštar, sin banovinskega cestarja v Svitnem in moško kolo Nada Kozjak, hčerka orožniškega narednika v pokoju iz Njivic pri Radečah.

Iz Tržiča

— **Koncert jugoslovenskih narodnih in umetnih pesmi,** priredi pevski zbor **Ljubljanskega Zvona** na praznik ob pol 9. zvečer, v dvorani Sokolskega doma. Občinstvo opozarjamo na to prireditev, da jo poseti v čim večjem številu.

Rešitev križanke, objavljene v soboto

Vodoravno: 1) Savinja, 6) konobar, 12) nos, 13) Egon, 14) co, 16) veka, 18) kos, 20) odelo, 22) so 23) D. N., 24) Laško, 26) Bata, 28) Aškerc, 31) Irak, 32) eros, 34) cikloeda, 38) drvo, 40) leto, 42) ura, 43) NVA, 44) regl, 46) stot) 48) rat, 50) OIR, 52) ikad, 54) atku, 56) kotiljon, 57) Java, 59) Mars, 61) air, 62) iam, 64) Arar, 65) Ulaga, 69) Paka, 71) vliti, 73) Niš, 75) avas, 76) na 77) Nero, 78) Lea, 79) Avrelij, 80) Gautier.

Navpično: 1) sodar, 2) as, 3) Igo, 4) nona, 5) J. N. S., 7) ovn, 8) neme, 9) okl, 10) AK, 11) rokav, 12) Nobel, 13) EL, 14) cokla, 15) odeon, 17) AA, 19) sokol, 21) at, 25) ŠR, 27) asotus, 29) škrati, 30) revija, 31) Idrija, 33) otok, 34) CU, 35) juro, 36) DARO, 37) Aj, 39) reka, 41) et, 45) ga, 46) samun, 47) AK, 49) tiran, 50) olika, 51) an, 53) Daria, 55) Talia, 58) Vater, 60) Ra, 61) anal, 63) mien, 65) RI, 67) ga, 68) ave, 69) psi, 70) Ana, 71) vrt 72) LO.

ZRAČNI PROMET OTVARJA
AEROPUT
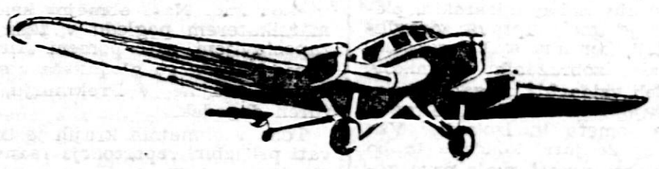
jutri, dne 15. junija na naslednjih linijah:
Ljubljana - Sušak - Zagreb - Dubrovnik - Sarajevo in Wien - Brno - Praha
Poslužite se ugodne priložnosti!
VSE INFORMACIJE: AEROPUT, TELEFON 36-21.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklici, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

SLUŽBE
Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

SOLIDEN TRGOVEC
sprejme v svojo dobro vpeljano trgovino v podzalogo moko, sploh vse mlevske izdelke. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Vsestransko pošten«. 1668

MIZARSKEGA POMOČNIKA takoj sprejmem. Klinar Ivan, Ljubljana, Rožna dolina, cesta na Brdo št. 4. 1689

STANOVANJA
Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

OPREMLJENO SOBO s posebnim vhodom takoj oddam. Gosposka ul. 10. 1690

POUK
Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

STROJEPISNI POUK
Večerni tečaji, oddelki od 6 do pol 8. in od pol 8. do 9. ure zvečer. Vpisovanje dnevno od 6. do 8. zvečer. Šolnina zelo nizka. Na razpolago 25 najrazličnejših pisalnih strojev. Posebni tečaj za starejše dame in gospode. Christofov učni zavod, Domobranska cesta 15. 1443

SIGUREN USPEH! Inserirajte v „SLOV. NARODU“

PRODAM
Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

Aleks. OBLAT, veletrgovina vseh vrst čevljev se priporoča cenjenim odjemalcem. Sv. Petra cesta 18

RAZNO
Beseda 50 par, davek posebej Najmanjši znesek 8 Din

NAJBOLJŠI NAKUP
oblek, perila, vetrnih suknjičev itd. za vsakogar nudi
PRESKER, Sv. Petra cesta 14

KLIŠEJE ENO- IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

DOPISI

Neuspeh v življenju?
Obrnite se na grafologa **KARMAHA,** ki se odlikuje posebno z analizo človeškega značaja, dela na strogo znanstveni bazi grafologije in daje vsakemu za nastopajoče dogodke pismene nasvete, ki vam bodo koristili vse vaše bodoče življenje. Obiske sprejema v Ljubljani v hotelu »Soča«, Sv. Petra c. vsak dan od 9—12 dop. in od 14—19 pop. Odgovarja tudi na došlo korespondenco. V Ljubljani ostane do 17. t.m.

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana

†

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da nas je za vedno zapustil naš ljubljeni soprog, brat, stric in svak, gospod

FRANC SIMČIČ

žandarmer. narednik v p. in hišni posestnik.

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 15. t. m. ob ½6. uri popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA — GONJAČE, dne 13. junija 1938.

Žalujoča soproga MARIJA in ostalo sorodstvo.

†

Po dolgi in mučni bolezni, vdana v voljo Vsemogočnega, je danes zapustila dolino solz naša ljubljena soproga, draga mamica, stara mamica, teta, svakinja in tašča, gospa

Marija Likozar, roj. Rant

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo, dne 15. junija 1938 ob ½6. uri iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče. Blagopokojno priporočamo v molitev.

KRANJ, dne 14. junija 1938.

Globoko žalujoče rodbine: LIKOZAR, UDIR, ŠEVCO

Rogaška Slatina lepo napreduje

Jutri bo v nji otvorjen nov, najmodernejši hotel „Jugoslovenski kralj“

Sicer počasi, toda vztrajno in zanesljivo postaja Slovenija priljubljeno shajališče tujcev iz vseh evropskih, posebno pa iz naših sosednih držav. Poleg prirodnih lepot ima tudi številna svetovno znana zdravilišča, ki privabljajo v poletnem času tisoče tujcev. Naša zdravilišča čedalje večji dotok tujcev v polni meri upoštevajo in neprestano zboljšujejo svoje naprave, posebno pa gostinske obrate, saj je znano, da je zanimanje za naša zdravilišča v glavni sezoni večje, kot pa je nastanitvena kapaciteta. Tudi banska uprava je v zadnjih letih žrtvovala že lepe zneske za preureditev, modernizacijo in povečanje svojih zdravilišč, med katerimi je vodilna naša lepa Rogaška Slatina.

Uprava banovinskega zdravilišča Rogaške Slatine je lani z lastnimi sredstvi in deloma s posojilom začela graditi v zdraviliškem središču, sredi parkov in nasadov, nov, impozanten hotel, ki po svoji zunanjosti in notranji ureditvi mora zadovoljiti tudi najbolj razvajenega tujca. Nova hotelska stavba stoji v bližini hotela »Pošte« in glavne ceste, ki vodi skozi zdravilišče. Ko je lani banovinski projektant inž. Glanz izdelal načrte za novi hotel, je bila takoj razpisana licitacija za zidarska in železobetonska dela. Najugodnejši ponudnik je bil stavbnik Just Gabrijelčič iz Ljubljane, ki je dal na proračunske cene 14.2% popusta in prevzel gradbena dela za 2,200.000 din. V avgustu je ban licitacijo potrdil, nakar je podjetnik takoj začel kopati temelje nove stavbe. Zidarska in železobetonska dela so lepo napredovala in novembra lani je bila stavba že pod streho. Čez zimo se je dobro osušila, pomladi pa so jo ometali. Pozimi in pomladi so bile napravljene tudi instalacije, ki jih je prevzelo podjetje Okrožnik iz Celja. Čez zimo so pripravljali tudi številna mizarska dela, ki jih je prevzelo podjetje Izgoršek iz Šmartnega pri Litiji za 618.000 din, nekaj mizarskih, pleskarskih del pa je imela uprava zdravilišča v lastni režiji, ker ima stalno zaposleno več strokovno izobraženih obrtnikov. Nedavno so začeli vzidavati po sobah omare in zdaj dovršujejo v notranjosti še razna keramična dela, omete in izolacije. Vsa gradbena dela so že jutri končana in bo novi hotel že lahko sprejel svoje prve goste.

Novi zdraviliški hotel se bo imenoval »Jugoslovenski kralj« in bo po svoji zunanjosti, pa tudi notranji ureditvi mnogo doprinesel k povzdigi Rogaške Slatine. Hotel je trinadstropna stavba, vsa podkletena. Visok je okoli 16, dolg 49, širok pa 26 m. Hotel seveda ni en sam stavbni blok, temveč obsega dva sporedna trakta in tretjega, ki ju veže med seboj, tako da ima stavba obliko črke H. Zgradba je s tem pridobila dve dvorišči, ki bosta urejeni kot vrta. Oba vrtiča bosta lepo okrašena s pergolami in senčnim zelenjem, tako da bosta v poletni vročini prijetno zatočišče gostov. Med obema glavnima, sporednima hotelskima traktoma pa tretji ni edina zveza. Na obeh koncih traktov so namreč na stebrih postavljeni solnčni odprti hodniki, ki bodo v vseh nadstropjih služili za zvezo in za solnčenje. S temi odprtimi hodniki dobi hotel zakljućeno in bogato zunanjo obliko.

Razdelitev prostorov v hotelu je zelo ugodna. Srednji, vmesni trakt ima v pritličju centralni vestibul z glavnim stopniščem, dvigalom, garderobami, telefonom in pritiklinami. Tu je tudi prostor za hotelskega vratarja, ki bo sprejemal goste. V enem izmed glavnih traktov bo v pritličju zajtrkovalnica s kuhinjo in shrambami, ter hala in salon za hotelske goste. Oba glavna, sporedna trakta imata v pritličju in v vseh nadstropjih ob notranji steni hodnike, tako da imajo gostje iz svojih sob lep razgled. V nadstropjih so povsod samo sobe za hotelske goste, ki jih ima novi hotel 80, med njimi 5 posebno bogato opremljenih apartmajev s predsobo, kopalnico, spalnico in salonom.

Osrednje stopnišče vodi skozi vmesni trakt v vsa tri nadstropja. V vsakem so v vmesnem traktu potrebni stranski prostori, telefonske celice, sobe za dežurne sobarice, kopalnice in drugi prostori.

Vse hotelske sobe so okusno opremljene in imajo v lepo urejenem umivalniku toplo in mrzlo vodo. Umivalnik je povsod vzidan v steno, ki loči hodnik od sobe in je zaprt z vrati. Poleg v omaro vzidanega umivalnika je dvokrilna omara, tudi vzidana v steno. Poleg nje so spet vrata na hodnik. Ker sta omara in umivalnik precej globoka, je med vrati sobe in zunanjimi vrati na hodnik nastala majhna predsoba z nišo za obešalnike in stojalom za dežnike. Notranja stena sobe je torej vsa pokrita z lesom v steno vzidane omare in izhodnih vrat. Umivalnik se odpira tako, da se odprta vrata naslonijo na stransko steno. Hrbtna stran vrat je obložena z velikim ogledalom, umivalnik pa ima tudi v steno vzidano ogledalo. Tej steni nasproti je zunanji zid z velikim oknom, ob stranskih stenah pa je na eni strani postelja z nočno omarico in manjšo omaro za perilo, na drugi strani pa so divan, miza in naslanjač. Ker odpadejo s smotrno razdelitvijo prostora in vzidanimi omarami vse nepotrebne pritikline hotelske sobe, so sobe v novem hotelu kljub številni opremi zelo prostorne in udobne. Oprava je izdelana zelo okusno, tako da je tudi vsa oprema sob nekaj prvovrstnega in modernega.

Spričo značilnih razmer, v katerih se razvija Rogaška Slatina, ki ima goste samo v poletni sezoni, novi hotel nima samostojne centralne kurjave, pač pa bo paro in toplo vodo po potrebi dobival od glavnega zdraviliškega doma. Zidarska in groba mizarska dela za novi hotel so zahtevala tri milijone dinarjev izdatkov, za notranjo opremo pa so morali žrtvovati še dva milijona din. Vsi ti ogromni izdatki bodo spričo lepe ureditve hotela v prihodnjih letih gotovo že poplačani, Rogaška Slatina pa je z njim veliko pridobila na slovesu, ki ga uživa že zdaj doma in v tujini.

Gostovanje Narodnega gledališča v Murski Soboti

Kaj naj bi vprizorilo, da bi doseglo gostovanje svoj namen

Ljubljana, 14. junija

Že večkrat smo slišali pritožbe, da ima Narodno gledališče premalo stikov s provinco. Zato je treba tem bolj pozdraviti gostovanja v krajih, kjer skoraj komaj vedo, da imamo Slovenci svoje Narodno gledališče. Ta teden namerava slovenska drama gostovati s tremi predstavami v Murski Soboti, kar je gotovo zelo hvalevredno in koristno. Naši obmejni kraji so bili v marsikaterem pogledu v zadnjih 20 letih zapostavljeni, zato pomeni oficielno gostovanje Narodnega gledališča v središču Slovenske krajine, v Prekmurju, važen kulturen dogodek.

Toda v obmejnih krajih je treba upoštevati pri izbiri repertoarja razne okoliščine. Zlasti v zadnjih dveh mesecih so naši obmejni kraji izpostavljeni raznim agitacijam, ki umejo spretno izkoristiti prav vsako malenkost. Zato moramo biti pozorni na prav vsako malenkost, ki bi utegnila škodovati narodni stvari. Zaradi takih izrednih okoliščin se nam zdi čudno, da namerava gledališče vprizoriti v Murski Soboti Nušičevega »Pokojnika«, ki je sicer odlična komedija, toda zaradi svoje vsebine nikakor ni baš zdaj primerna za naše obmejne kraje, ker bo na večino poslušalcev, ki bodo ob tej priliki morda prvič v življenju videli poklicno gledališče, vplivala defetistično. Nam neprijazni agitatorji bodo imeli kaj lahko delo, ko bodo opozarjali nevedne ljudi na razne nedostatke v našem, zlasti pa v beograjskem okolju. V takšnih okoliščinah je učinek take komedije čisto drugačen, kakor sicer in ima lahko posledice, na katere Nušić seveda ni mogel misliti, še manj pa si jih je želel. Ravnateljstvo drame in organizatorji gostovanja morajo to uvideti.

Obmejni kraji potrebujejo vse kaj drugega, samo ne defetizma. Defetizma že dovolj trosijo ob meji naši narodni stvari sovražni elementi, ki bodo z veseljem izkoristili v svoje namene tudi vsebino Nušićeve komedije. Gostovanje Narodnega gledališča ni in ne more biti v obmejnem kraju zgolj umetniška in kulturna manifestacija, temveč mora biti tudi narodna manifestacija, katere namen je dvigati razpoloženje in vzbujati zavest narodne in državne skupnosti, ne pa narobe. Okoliščine, ki so zelo resne, je treba upoštevati. Zato mora gledališče zamenjati igro, če hoče izpolniti pravi namen svojega gostovanja. V Ptuju so vprizoritev »Pokojnika« iz gorej navedenih razlogov odklonili.

Zakaj ne bi gostovali z Župančičevo »Veroniko Deseniško«, ali z »Izpitom za življenje«, ki je poln vedrosti in optimizma? Z »Veroniko« bi v Murski Soboti, kjer so še vedno ljudje, ki nam odrekajo kulturo, najlepše predstavili slovensko tragedijo in s primernim uvodnim govorom proslavili ob tej priliki tudi 60-letnico največjega sodobnega slovenskega pesnika, kar bi bila obenem najlepša narodna manifestacija.

Verjetno je, da bo gostovanje deficitno. Zakaj bi torej morala k gmotni škodi priti še moralna? To so vprašanja in opozorila, ki niso brez podlage, opozorila, ki naj preprečijo pri brezbrižnih in razmer nepoznavajočih ljudeh napake, ki so lahko usodne. Gostovanje narodni stvari ne sme bolj škodovati kot koristiti. Nujno potrebno je, da gostuje naše gledališče v obmejnem kraju v kakšni drugi igri, ki bo tam dosegla svoj namen, vreden gmotnih žrtev in napora našega marljivega ansambla.

Nenadna smrt dr. Beneševega nečaka

V nedeljo so bile na Češkoslovaškem zaključne občinske volitve. V Jihlavi se je okrajni vodja sudetsko-nemške stranke advokat dr. Brummer pritožil na policiji, da deli češkoslovaška narodno socialistična stranka v svoji agitacijski pisarni volilcem ponarejene legitimacije. Zahteval je, naj policija takoj nastopi proti temu, sicer se bo pritožil na ministrstvo in zahteval, da se volitve razveljavijo. Policija je poslala v obe kavarni, kjer je imela češkoslovaška narodno-socialistična stranka informacijski pisarni, detektive, ki so zadevo preiskali in ugotovili, da je Brummerjeva pritožba brez vsake podlage. Nobena ponarejena legitimacija ni bila izdana.

Preiskavi v informacijskih pisarnah je prisostvoval tudi zaupnik češkoslovaške narodno socialistične stranke in njen vodilni kandidat pri volitvah v Jihlavi ing. Ladislav Hopp. Iz trte izvita obdolžitev ga je tako razburila, da je dobil hud živčni napad in morali so ga prepeljati v bolnico. Na zdravnikov nasvet je popoldne zapustil bolnico, da bi volil. Po volitvi je odšel domov, proti večeru se je pa hotel prepričati, kakšen je izid volitev in odšel je na trg. Tam je pa dobil še en živčni napad in zgrudil se je. Čeprav mu je zdravnik takoj priskočil na pomoč, je ing. Hopp že med prevozom v bolnico izdihnil.

Pokojni je bil znan javni delavec raznih narodnih, kulturnih in gospodarskih korporacij, posebno češkoslovaške narodno socialistične stranke. Njegovo ime je znano tudi iz carzanskega upora na italijanski fronti, kjer je bil sotrudnik že pokojnega dr. Ljudevita Pivka. Ing. Hopp je bil nečak prezidenta dr. Beneša in že dolgo ga je mučila angina pectoris. Star je bil 47 let. Zapušča vdovo in hčerko.

ŠKOTSKA

Trije varuhi otrok so se igrali na cesti, čez katero vozi vlak. Eden izmed dečkov je položil na železniške tračnice cunjo. Ko je privozil mimo vlak, so otroci z veseljem opazili, da je ostala cunja na svojem mestu. Tudi drugi vlak je zdrvel mimo, ne da bi se bila cunja premaknila. Isto se je zgodilo s tretjim vlakom. Slednjič je pridrvel mimo četrti vlak in cunja je izginila.

To je bil škotski brzovlak.

Zdravje angleškega kralja

Prej rahlega zdravja je zdaj krepak in zdrav kakor malokateri Angležˇ

Vsem, ki so se zadnje čase sestali z angleškim kraljem, se zdi čudno, da je mnogo krepkejši in bolj zdrav, kakor je bil prvo leto svojega vladanja. Zdaj tudi že gladko govori tako, da ga slaba izgovarjava ne

moti več pri javnih nastopih kakor v začetku. Zdaj ima angleški kralj tak delovni program, da bi se lahko sramoval pred njim marsikateri podjetnik. Večkrat odpotuje s kraljico za nekaj dni, da poseti razna mesta, kjer mora biti od jutra do večera v službi javnosti. Pred dobrim letom bi bila imela kraljeva okolica s takim programom težke skrbi. Zdaj kraljevo spremstvo ve, da bo kralj vse opravil smeje in da bo zvečer izmed vseh najbolj svež.

Predno je pa kralj dosegel to, je bilo potrebno trdo delo, mnogo energije in stroga dijeta. Nihče ne veruje tako trdno, da more ostati človek svež z energijo, kakor angleški kralj. Vsako jutro, pa naj bo v Buckinghamski palači ali v Windsoru, gre kralj pred zajtrkom na izprehod in sicer vedno sam. Vstane najpozneje ob 7.30, kar je za angleške razmere zelo zgodaj. Po izprehodu zajtrkuje s kraljico. Po zajtrku čita jutranje liste in korespondenco, kar traja dve uri. Potem 20 minut počiva in navadno porabi ta čas zopet za izprehod, na katerem ga spremlja osebni tajnik in z njim govori o važnejših zadevah tistega dne.

Razen izprehodov je angleški kralj navdušen tudi za tenis in golf. Na teniškem igrišču Buckimghamske palače po vojni sploh niso igrali tenisa, zdaj ga pa igrajo vsak dan. Že kot vojvoda Yorški je bil kralj zelo nevaren nasprotnik in še vedno igra tenis zelo dobro, čeprav je star že nad 40 let. Golf igra vsak teden trikrat po pol ure. Čeprav je dober igrač, ne jemlje niti tenisa niti golfa pretirano resno. Angleškemu kralju je to samo prijetna oblika telovadbe. Ko je zasedel prestol, se je zlasti kraljica bala, kako bo mogel izpolnjevati svoje težke dolžnosti. In ona je prevzela skrb za njegovo zdravje. Skrbi zlasti, da ima dobro, zdravo hrano. Jedilni list sestavlja vedno sama. Kot vojvoda Yorški je imel kralj vedno težave s prebavo, zdaj je pa zdrav kakor malokateri Angležˇ.

Kongres čudakov

Letos poleti se zbero v Londonu na kongresu čudaki in originalni ljudje. Njihova organizacija šteje več tisoč članov. V vabilu na ta svojevrstni kongres je s ponosom omenjeno, da uživajo čudaki v Angliji posebno spoštovanje, kar je dalo slavnemu romanopiscu Verneu snov za znani roman »Potovanje okrog sveta v 80 dneh«. Čudaštvo in razne vrtoglavosti baje najbolje karakterizirajo značaj Angležev.

Za največjega angleškega čudaka velja neki Brummel, ki je veljal tudi za največjega gizdalina preteklega stoletja. O njem je bila napisana posebna knjiga, iz katere je razvidno, da je stal vsak dan skoraj tri ure pred zrcalom, da si je lepo zavezal samoveznico. Brummel se ni nikoli odkril. Bal se je namreč, da bi se potem ne pokril brezhibno ali pa da bi si celo skuštral lase, če bi se odkrival.

Slepa potnika na vojni ladji

Prvič v zgodovini francoske in morda tudi vseh drugih vojnih mornaric se je pripetilo, da je odplula vojna ladja iz pristanišča s slepim potnikom na krovu. To se je pripetilo te dni na krovu francoske torpedovke »Guepard«, ene najhitrejših in najlepših vojnih ladij francoske mornarice. Zgodaj zjutraj je odplula torpedovka iz barcelonskega pristanišča proti južnemu Alžiru. Na jutranjem obhodu je straža opazila, da se skriva nekdo za prvim bojnim stolpom te lahke križarke. Tiho je poklicala straža še enega moža in v skrbi tem kotičku vojne ladje so našli moža in ženo. Takoj so zbudili kapitana in privedli predenj slepa potnika. Na torpedovki je zavladalo silno razburjenje.

Aretirani mož se je s svojo ženo po vseh predpisih družabne uglajenosti predstavil kot ugleden odvokat iz Barcelone, ki je hotel že davno pobegniti v Francijo, pa ni mogel. Republikanske oblasti so ga imele na sumu, da simpatizira z uporniki in zato mu je bilo življenje v Barceloni neznosno. Končno se mu je posrečilo podkupiti nekega ribiča, da ga je ponoči z ženo pripeljal k francoski vojni ladji. Srečno sta prišla z ženo na krov torpedovke in našli so ju šele na širnem morju. Poveljnika torpedovke čaka sicer stroga preiskava, vendar pa slepih potnikov ni izkrcal, temveč ju je odpeljal v Alžir, od koder sta se odpeljala z drugo francosko ladjo v južno francosko pristanišče Port Vendres in dalje po železnici v Francovo Španijo.

Nebotičnik zastonj

V dnevniku »Times Miror« je bil nedavno objavljen celo stran obsegajoč oglas dokaj čudne vsebine. V njem je bilo rečeno, da dobi 26 nadstropni nebotičnik zastonj tisti, ki bi ga prepeljal kam drugam. Nebotičnik je ponujalo samo izdajateljstvo lista »Times Miror«, izhajajočega v Los Angelesu. Ker se pa ni nihče oglasil, da bi sprejel nebotičnik, so sklenili podreti ga.

Na njegovem mestu bo zgrajen 64 nadstropni nebotičnik in bo služil izključno potrebam uredništva in uprave omenjenega lista. To bo najmodernejše novinarsko poslopje na svetu. V njem bo vse, kar je potrebno za moderno novinarsko delo. Na strehi nebotičnika bo letališče, odkoder bo lahko startalo istočasno 6 letal.

New York v enem letu

V enem letu se rodi v Newyorku 100.000 otrok, umre jih pa 5000. Avtomobilske nesreče zahtevajo 12.000 žrtev, 60.000 ljudi sklene zakonsko zvezo, 1350 si jih konča življenje, 1200 jih aretirajo zaradi umora, pol milijona se jih mora zagovarjati pred sodiščem, 19.000 redarjev skrbi za red v mestu, 200,000.000 ljudi poseti vsako leto Newyork, 510 hotelov je na razpolago tujcem, 1536 bilijonov litrov vode porabijo prebivalci Newyorka na leto. V mestu izbruhne letno 27.000 požarov, 125.000 pisem ne more biti dostavljenih zaradi slabih naslovov, 11,000.000 ljudi se vozi ali hodi skozi predor pod reko Hudson, 18.000 poštnih uslužbencev dostavi 12,000.000 pošiljk, javne knjižnice izposodijo na leto 19,000.000 knjig.

H. E. REYBAUDOVA 2

OSVETA

ROMAN DEKLIŠKEGA SRCA

— Dobro. — je dejal berač, položil svojo edino roko na prsi in ves blažen zatisnil oči. — Jaz sedem kar tu. Tu je lepo, nihče naju ne bo motil, ti mi boš pa pripovedoval povest, povest o ljubezni.

II.

LJUBEZEN V CERKVI

— Prijatelj Tovalito, — je začel Paco Rosales z enakim glasom, s kakršnim je začela sulijanska Šeherezada svoje krasne pravljice »Tisoč in ene noči«, — če naj bi ti povedal vse zgodbe ljubezni, kar jih poznam, bi jih imela za vse noči svojega življenja. Toda ta, ki ni med najmanj vročimi, ne bo trajala niti do ranega jutra.

Torej, ker imava dovolj časa, ti povem najprej rodovnik Vasconcellov. Mnogi sicer pravijo, da izvirajo od junaškega Cida Campeadora, toda vsi se tudi v tem ne strinjajo. To nas seveda ne moti, če prosimo koga iz te rodbine vbogajme, da bi ne začenjali vedno z besedami: V imenu božjem in njegove svete matere, usmilite se ubogega kristjana-blagorodni potomec Cidov...

Tako sem prosil vbogajme tudi dona Diega de Vasconcellos, dobrega starega gospoda, ki je hodil vsak dan ob šestih k maši v cerkev Matere božje in to mi je vrglo nekaj polnih prgišč realov. Kmalu bo že deset let tega, kar je ta častivredni mož umrl ter zapustil na tem svetu vdovo in štiri še čisto mlade hčerke. Vsa dedščina po njem je bila dokaj neznatno posestvo, ki ga je podedovala najstarejša hči. Ker niso imele dote druge, niso mogle igrati velike vloge v tem svetu in imele niso sploh nobenega upanja, da bi našle sebi primerne može. Dona Beatrix de Vasconcellos, njihova mati, je zelo ponosna. Ne bila bi prenesla neenakega zakona in sklenila je, da morajo postati tri najmlajše hčere redovnice. Vendar se pa ni prenaglila in pustila jih je doma do njihovega dvajsetega leta. Videl sem dve, kako sta vstopili v samostan, ko sta bili polnoletni. Zaobljubili sta se pri benediktinkah.

Dona Tereza, najmlajša med štirimi sestrami, je čakala kakor druge v hiši svoje matere, da pride čas, ko bo treba vstopiti v samostan. Že s petnajstimi leti je bila tako lepa, tako lepa, da je bilo povsem jasno, da ne bo redovnica in da za možiter ne bo potrebovala dote. Vsak dan je hodila k maši v cerkev Matere božje in sam bog ve, koliko ljudi je pripravila do češčenja svete Terezije, svoje patronice. Kakor dotlej, sem tudi takrat posedal pri malih vratih na tretjem stopnišču na levi strani. To je kotiček, ki ga podeduje sin po očetu in lahko rečem, da nismo tam nikoli dali povoda za pritožbo ali ogorčenje. Kadar je prihajala dona Beatrix s svojo hčerko nisem nikoli pozabil vstati in reči spoštljivo: Blagorodni potomki Cidovi, vbogajme prosim. Stara dama je rada slišala tako prošnjo za miloščino. Bil sem prepričan, da se bo vedno kaj našlo zame v njeni torbici. Dona Tereza je pa vedno privzdignila svoj pajčolan, iztegnila roko in vrgla v moj klobuk nekaj novčičev. Včasih mi je dejala: Bog vam pomagaj ubožec, zmolite zame očenaš in češčeno Marijo. In v takih primerih nisem nikoli pozabil moliti za njo cel rožni venec.

In veš, vedno je hodil za njo ta ali oni izmed lepih plemičev, ki begajo čez dan po cerkvah, ponoči pa prepevajo podoknice. Poznal sem štiri, ki so bili zaljubljeni v dono Terezo in ki so zavoljo nje stali pri cerkvenih vratih. Dekle je hodilo mimo njih in niso se ji zdeli vredni, da bi se sploh zmenila za to, da stoje tam. Sicer jo je pa vedno spremljala dona Beatrix, žena, ki ni nikoli odvrnila od nje pogleda in vpričo katere bi si nihče ne upal izročiti dekletu ljubavnega pisemca, niti spregovoriti z njo ali pogledati jo.

Med temi mladimi kavalirji je bil pa vendarle eden, ki ga niso mogle zastrašiti še tako velike ovire. Videl sem ga več dni zapored, pa mi še ni bilo znano njegovo ime. Kazalo je, da ga nihče ne pozna. Na ulici je pozdravljal samo Najsvetejše, iz česar sem sklepal, da je tujec in nisem se motil. Nekega jutra je stopil naravnost k meni in mi dejal z glasom, ki je pričal, da je mož plemenitega rodu. Evo, tu imaš cekin in pisemce. Cekin je tvoj, pisemce pa izročiš oni krasni dami, ki ti vsak dan vrže v klobuk nekaj miloščine.

Govoril je tako samozavestno, da sem ga moral ubogati, toda bil sem v silni zadregi, ker nisem vedel, kako bi to storil. Pisemce sem spravil v klobuk in ko je dona Tereza kakor običajno stopila k meni... veš, Tovalito, ženske prihajajo na svet z nekakšno prirojeno prebrisanostjo, ki jih uči, kako je treba varati ves svet, ne da bi kdaj kaj videle ali slišale. Dona Tereza mi je pogledala v oči, potem je pa vzela ljubavno pisemce in mi pustila namestu njega dva reala. Kavalir je stal za menoj in ni mu bilo treba vprašati me, da-li sem izpolnil svojo nalogo. In tako je krenil za dono Terezo v cerkev. Od tistega dne sem imel vsak dan pisemce v klobuku in vse je šlo tako skrivaj, da nihče ni niti najmanj slutil, kaj se godi.

To je trajalo nekaj časa, ko je dona Beatrix odpotovala v Orihuelo obiskat svojo najstarejšo hčerko grofico de Vasconcellos.

Nekega jutra je prišla dona Tereza k maši v spremstvu neke stare družabnice. Kavalir je čakal že dobro uro v cerkvi in bil je zelo pobožno pri dveh mašah. Ta čas, ko je družabnica molila, sta klečala zaljubljenca pri zemskih ostankih svete Terezije. Tam sta menda prvič govorila. Ne vem, kaj sta govorila, toda od tistega dne ljubavna pisemca niso več romala iz mojega klobuka v njene roke. Gotovo sta bila našla drugo pot, da sta si jih podajala iz roke v roko skozi zamreženo okno. Vendar je pa prihajala dona Tereza redno v cerkev Matere božje in kavalir nikoli ni izostal od devete maše.

Urejuje Josip Zupančič — Za »Narodno tiskarno« Fran Jeran — Za upravo in inseratni del lista Oton Christof — Vsi v Ljubljani